

การศึกษาการจัดการขยะชุมชน เทศบาลตำบลบางนมโค

อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

A STUDY ON WASTE MANAGEMENT OF POPULATION IN

BANG NOM KHO SENA MUNICIPAL DISTRICT

PHRA NAKHON SRI AYUTTHAYA

นางสาววรรษญา ฤทธิวาจา

MS. WARANYA RIDHTHIVAJA

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาวิศวกรรมออกแบบการผลิตและวัสดุ คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน **ปีการศึกษา 2563** นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

A STUDY ON WASTE MANAGEMENT OF POPULATION IN
BANG NOM KHO SENA MUNICIPAL DISTRICT
PHRA NAKHON SRI AYUTTHAYA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
BACHELOR OF ENGINEERING IN
PRODUCTION DESIGN AND MATERIALS ENGINEERING
SCHOOL OF ENGINEERING

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ทางวิชาการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองปริญญาานิพนธ์

หัวข้อปริญญาานิพนธ์

การศึกษาการจัดการขยะชุมชน เทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
A STUDY ON WASTE MANAGEMENT OF POPULATION IN BANG
NOM KHO SENA MUNICIPAL DISTRICT PHRA NAKHON SRI
AYUTTHAYA

นักศึกษา

นางสาวรณัญญา ฤทธิวาจา รหัสประจำตัว 60010900

หลักสูตร

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมออกแบบการผลิตและวัสดุ

อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาานิพนธ์

จรัสวรรณ โกยวานิช

(ผศ.ดร. จรัสวรรณ โกยวานิช)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

หัวข้อปริญญานิพนธ์	การจัดการจัดการขยะชุมชน เทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
นักศึกษา	นางสาววรัญญา ฤทธิวาจา
หลักสูตร	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมออกแบบการผลิตและวัสดุ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์	ผศ.ดร. จรสวรรค์ โภยวานิช

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมการจัดการขยะ รวมถึงศึกษาอิทธิพลของอายุ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้และอาชีพ ต่อความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมของประชากรในพื้นที่ตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก แต่มีพฤติกรรมการจัดการขยะอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ หากพิจารณาเกณฑ์ชี้วัดความเข้าใจในการจัดการขยะที่ร้อยละ 60 งานวิจัยนี้พบว่าเพศและอายุไม่ใช่เป็นตัวแปรหลักที่ความเข้าใจการจัดการขยะของชุมชน ในขณะที่ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ เป็นตัวแปรที่ควบคุมความสามารถในการตอบแบบสอบถามกล่าวคือ บุคคลที่มีระดับการศึกษาและรายได้สูง และประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความเข้าใจในการจัดการขยะที่ดี เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด พบว่าตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อกัน ผู้ที่ผ่านเกณฑ์ชี้วัดส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพข้าราชการและรัฐวิสาหกิจและมีรายได้เกินกว่า 15,000 บาท มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนั้น หากจะมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการจัดการขยะชุมชน กลุ่มเป้าหมายจึงควรเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

Thesis Title	A Study on Waste Management of Population in Bang Nom Kho Sena Municipal District Phra Nakhon Sri Ayutthaya
Student	Ms. Waranya Ridhthivaja
Degree	Bachelor of Engineering in Production Design and Materials Engineering King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Asst.Prof.Dr. Jarotwan Koiwanit

ABSTRACT

This study aims to investigating the level of basic knowledge about the waste and the waste management as well as at investigating the influence of age, gender, education, income and occupation on the basic knowledge about the waste and the waste management of the population in Bang Nom Kho municipal district, Phra Nakhon Sri Ayutthaya. Questionnaires are used as a study tool. The test results show that most of the population samples have a very knowledge about waste but their understanding of the waste management is only in the fair level. Considering as the understanding indicator at 60% passing of the questionnaires, the gender and age are not the variable controlling the understanding of waste management whereas education, income and occupations control the understanding. The population samples, who have high education and income levels and work for government and state enterprise sectors, have satisfactory understanding. With the critical analysis, it is found that the education, income and occupation have a direct relationship between each other. The most of the population samples, who pass the indicator, work for government and state enterprise sectors and have an income over 15,000 baht and most of them are bachelor degree holders. Consequently, the target trainee is people with education level lower than bachelor degree.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการการศึกษาฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัสวรรณ โกยวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำในการดำเนินงานโครงการในครั้งนี้ และคณะกรรมการสอบโครงการที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาร่วมประเมินตรวจสอบให้งานวิจัยเกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาของการศึกษาหลักสูตรนี้ ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านในสาขาวิชาที่คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำและอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาการศึกษา และเสนอแนะต่าง ๆ ให้โครงการนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางสาววิญญา ฤทธิวาจา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูป	ซ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของปริญญาานิพนธ์.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.5 แผนการดำเนินงาน.....	4

บทที่ 2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย.....	5
2.1.1 ความหมายคำจำกัดความขยะมูลฝอย.....	5
2.1.2 แหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย	6
2.1.3 การจำแนกประเภทขยะมูลฝอย	6
2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดกากของเสีย.....	9
2.1.5 ผลเสียของขยะมูลฝอย	11
2.2 การจัดการขยะมูลฝอย.....	11
2.2.1 การลดและการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิด.....	12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ไม่อนุญาตให้ผู้อื่นไปใช้ประโยชน์ได้ 14 การค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญ

หน้า

2.2.3 การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์	15
2.2.4 การศึกษาความเหมาะสมการดำเนินโครงการจัดการขยะมูลฝอย (Feasibility Study).....	15
2.3 หลักการสิ่งแวดล้อมและการจัดการสิ่งแวดล้อม	16
2.3.1 หลักการสิ่งแวดล้อม	16
2.3.2 การจัดการสิ่งแวดล้อม	18
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	
3.1 พื้นที่ดำเนินการ	24
3.2 การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอย	24
3.3 การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	25
3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	26
3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ผล	
4.1 การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	29
4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	29
4.1.2 ความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน.....	38
4.1.3 การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน	46
4.2 การวิเคราะห์สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบัน	53
4.3 ตัวแปรที่อิทธิพลต่อการจัดการขยะชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถ้อยคำในฉบับนี้ให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	66
5.2 ข้อเสนอแนะ	67
เอกสารอ้างอิง	68
ภาคผนวก.....	69
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน.....	70
ตอนที่ 3 การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน.....	71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แผนการดำเนินงาน.....	4
ตารางที่ 3.1 เกณฑ์ชี้วัดการจัดการขยะมูลฝอย	27
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	30
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	31
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	32
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน.....	33
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของจำนวนสมาชิกใน ครัวเรือน.....	34
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพหลักของครัวเรือน.....	35
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้รวมของครัวเรือน ต่อเดือน.....	36
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของขยะมูลฝอยในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม	37
ตารางที่ 4.9 แสดงผลสรุปพฤติกรรมจัดการขยะโดยภาพรวมของกลุ่มประชากรจากคำถามทั้งหมด 15 ข้อผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าประชากรในตำบลบางนมโคมีพฤติกรรมจัดการ ขยะที่ไม่เหมาะสม โดยมีระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์พอใช้เท่านั้น	54
ตารางที่ 4.10 สรุปการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน.....	55
ตารางที่ 4.11 สรุปความรู้ความเข้าใจ เรื่องขยะของประชาชนที่เกณฑ์ชี้วัดร้อยละ 60.....	58
ตารางที่ 4.12 สรุปพฤติกรรมจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนที่เกณฑ์ชี้วัดร้อยละ 60.....	60
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและอาชีพหลักของครัวเรือน.....	62
ตารางที่ 4.14 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน.....	63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	30
รูปที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	31
รูปที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	32
รูปที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสภาพในครัวเรือน.....	33
รูปที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสมาชิกในครัวเรือน	34
รูปที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพในครัวเรือน.....	35
รูปที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ในครัวเรือน	36
รูปที่ 4.8 ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านส่วนใหญ่เป็นขยะประเภทใด.....	37
รูปที่ 4.9 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 1	38
รูปที่ 4.10 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 2.....	39
รูปที่ 4.11 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 3.....	39
รูปที่ 4.12 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 4.....	40
รูปที่ 4.13 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 5.....	40
รูปที่ 4.14 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 6.....	41
รูปที่ 4.15 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 7.....	41
รูปที่ 4.16 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 8.....	42
รูปที่ 4.17 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 9.....	42
รูปที่ 4.18 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 10	43
รูปที่ 4.19 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 11	43
รูปที่ 4.20 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 12	44
รูปที่ 4.21 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 13	44
รูปที่ 4.22 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 14	45
รูปที่ 4.23 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 15	45
รูปที่ 4.24 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 1	46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 4.25 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 2	46
รูปที่ 4.26 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 3	47
รูปที่ 4.27 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 4	47
รูปที่ 4.28 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 5	48
รูปที่ 4.29 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 6	48
รูปที่ 4.30 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 7	49
รูปที่ 4.31 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 8	49
รูปที่ 4.32 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 9	50
รูปที่ 4.33 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 10	50
รูปที่ 4.34 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 11	51
รูปที่ 4.35 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 12	51
รูปที่ 4.36 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 13	52
รูปที่ 4.37 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 14	52
รูปที่ 4.38 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 15	53
รูปที่ 4.39 จำนวนและระดับการศึกษาของผู้ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจที่ประเมินผ่าน.....	64
รูปที่ 4.40 จำนวนและระดับการศึกษาของผู้ที่มีรายได้เกิน 15,000 บาท ที่ประเมินผ่านเกณฑ์.....	65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 1

บทนำ

ในบทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดความเป็นมาและความสำคัญของการจัดทำปฏิญยานิพนธ์ วัตถุประสงค์ ขอบเขต คำจำกัดความ และแผนการดำเนินงานของงานวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการขยะ ชุมชน เทศบาลตำบลบางนมโคอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังแสดงในหัวข้อต่อไปนี้

- 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา
- 1.3 ขอบเขตของปฏิญยานิพนธ์
- 1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- 1.5 แผนการดำเนินงาน

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทศบาลตำบลบางนมโคตั้งอยู่ในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเนื้อที่ 20.49 ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย และเกษตรกรรม ประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 3,512 คน แบ่งเป็นผู้ชาย 1,662 และผู้หญิง 1,850 คน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 ชุมชน 1,066 ครัวเรือน (กรมการปกครอง เทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2563) ปัจจุบันเทศบาลตำบลบางนมโค มีประชากรเพิ่มอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้อัตราการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการอุปโภค บริโภค และที่อยู่อาศัย ผลกระทบ ของความเจริญที่เกิดขึ้นตามมาคือ การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะและสิ่งของเหลือใช้ซึ่งก่อให้เกิดปัญหา สิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน (ส่งกลิ่นเหม็นและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค) ขยะบางชนิดเป็นอันตรายและปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ดิน อากาศ และอาหาร ทำให้ชุมชนเสี่ยงต่ออันตรายจากการเป็นโรคต่าง ๆ อีกทั้งขยะส่งกลิ่นเหม็น สร้างความรำคาญ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของ เชื้อโรค ขยะเหล่านี้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปีเพราะชุมชนไม่มีระบบการจัดการขยะที่ถูกต้องเหมาะสม และขาดกระบวนการบริหารและการจัดการที่ถูกต้อง นอกจากนี้ประชาชนขาดความสนใจในการคัดแยกและกำจัดขยะ (การกำจัดถูกปล่อยให้เป็นหน้าที่ของ

เทศบาลแต่เพียงฝ่ายเดียว) แม้ว่าเทศบาลตำบลบางนมโคจะมีรูปแบบการจัดการขยะโดยวิธีการเผาและ
เอกสารนี้เป็นเอกสารทบทวนเพื่อสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
การฝังกลบ แต่วิธีทั้งสองก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพระบบการฝังกลบที่ไม่เป็นไป
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ตามข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข ประกอบกับความมั่งคั่งในการทิ้งขยะของประชากรในชุมชน

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

(ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง) เป็นบ่อเกิดของโรคระบาด ประชากรส่วนใหญ่นำขยะมาเทกองรวมกันไว้ริมทางเดิน ที่ดินว่างเปล่าหรือที่สาธารณะ ทำให้ขยะส่งกลิ่นเหม็นและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค นอกจากนี้ น้ำเสียที่เกิดจากขยะยังส่งกลิ่นเหม็นสร้างความเดือดร้อนต่อผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนขยะและอาจจะไหลลงท่อระบายน้ำและแม่น้ำลำคลองการดำเนินการกำจัดขยะของเทศบาลโดยการเผาก่อให้เกิดมลพิษและกลุ่มควันเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจแก่ชุมชน อีกทั้งการเผาไม่สามารถลดปริมาณขยะลงได้เนื่องจากมีขยะที่ไม่ติดไฟรวมมากับขยะที่ถูกล้าง

จากปัญหาของขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน เทศบาลตำบลบางนมโค จึงได้ตระหนักในความสำคัญของปัญหาและได้วางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม และพยายามสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บขนขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอยและการสร้างจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ การจัดการรูปแบบการจัดเก็บขยะมูลฝอยในชุมชนให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้นต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนเป็นหลัก เริ่มจากการทิ้งขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นอกจากการบริหารจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชุมชน ซึ่งถือได้ว่าชุมชนเป็นผู้สร้างขยะและควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะโดยมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อลดปริมาณขยะและพื้นที่จัดเก็บ ตลอดจนงบประมาณในการกำจัด อีกทั้งเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมและตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ตลอดจนเป็นการสร้างสุขลักษณะนิสัยในการทิ้งขยะอย่างถูกวิธี

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมการจัดการขยะของประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยทำการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาจะนำมาวิเคราะห์แบบพรรณนาด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลลัพธ์ของงานวิจัยนี้มีประโยชน์อย่างมากในการกำหนดแผนการจัดอบรมความรู้พื้นฐานและพฤติกรรมการจัดการขยะแก่ชุมชนของเทศบาลตำบลบางนมโค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

1.2 วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของอายุ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และอาชีพต่อ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะของชุมชนในเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อตรวจสอบระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะของ ชุมชนใน เทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรที่ควบคุมพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะชุมชนในเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการ วางแผนจัดอบรม ให้แก่ชุมชนใน เทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.3 ขอบเขตของปริญญานิพนธ์

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะประชากรในเขตเทศบาลตำบลบางนม โค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เท่านั้น
3. ตัวแปรต้นในการศึกษานี้ ได้แก่ อายุ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา เงินเดือน และลักษณะ อาชีพ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงอิทธิพลของอายุ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และอาชีพต่อ ความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมกรรมการกำจัดของชุมชนในตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
2. ทราบถึงระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะของชุมชนในตำบล บางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. ทราบถึงตัวแปรที่ควบคุมพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะชุมชนในเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอันนำมาซึ่งการวางแผนจัดอบรมให้แก่ ชุมชนในเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

1.5 แผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 1.1 แผนการดำเนินงาน

รายการ	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1. ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง		→								
2. รวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง		→								
3. กำหนดแผนการดำเนินงานและออกแบบวิธีการดำเนินงาน			→							
4. ทำการแจกจ่ายและรวบรวมแบบสอบถาม					→					
5. วิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงาน								→		
6. จัดทำรูปเล่มปริญญานิพนธ์									→	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 2

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสำหรับการศึกษาการจัดการขยะชุมชน โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะ ประเภทของขยะ ผลเสียของขยะ และการกำจัดขยะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย
- 2.2 การจัดการขยะมูลฝอย
- 2.3 หลักการสิ่งแวดล้อมและการจัดการสิ่งแวดล้อม
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย

2.1.1 ความหมายคำจำกัดความขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย (Solid Waste) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการดำเนินชีวิตของมนุษย์แล้วถูกทิ้งขว้างเนื่องจากไม่สามารถใช้งานได้อีกต่อไปหรือไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้ใช้หรืออาจด้วยเหตุผลอื่นๆ ที่ทำให้สิ่งเหล่านั้นกลายสภาพเป็นสิ่งที่หมดคุณค่าหรือไม่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตอีกต่อไป (Shah, 2000)

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทยกล่าวว่า ขยะมูลฝอยหมายถึงสิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่งเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์และสัตว์ ทั้งจากการบริโภค การผลิต การขับถ่าย การดำรงชีวิตและอื่นๆ

พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้คำนิยามของคำว่า “มูลฝอย” ไว้ในมาตรา 4 ว่า หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นๆ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กล่าวถึงคำว่า “ของเสีย” ไว้ว่า หมายถึงขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสารวัตถุหรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ตลอดจนกากตะกอนซึ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ซึ่งจากคำจำกัดความตามกฎหมายฉบับนี้ได้รวมเอา “ขยะมูลฝอย” ไว้เป็นของเสียประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากของเสียอื่น

นอกจากนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นได้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ไม่ว่ากรณีใดๆ จะไม่ถือว่าการนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นได้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า “ขยะมูลฝอย” มีความหมายในการทำงานเดียวกัน คือเศษสิ่งของที่ผ่านการใช้งานมาแล้วและถูกทิ้งขว้างเพื่อนำไปกำจัดต่อไป

2.1.2 แหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยในชุมชนมีหลายชนิด การจำแนกประเภทของขยะมูลฝอย มีหลายลักษณะพิจารณาจากองค์ประกอบหรือแหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย หากใช้แหล่งกำเนิดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาขยะมูลฝอยจำแนกออกได้ 3 ประเภท (กรมควบคุมมลพิษ, 2548) คือ

ขยะมูลฝอยจากชุมชน (Community Wastes) ส่วนมากจะเป็นเศษอาหาร เศษกระดาษ เศษแก้ว เศษโลหะ เศษไม้และเศษพลาสติก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี 5 ขยะมูลฝอยที่เป็นอันตราย เช่น ซากถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่เก่า ซากหลอดฟลูออเรสเซนต์และกระป๋องสารเคมีต่าง ๆ ที่ใช้ในบ้าน เป็นต้น

ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Wastes) มีทั้งที่เป็นอันตราย เช่น กากสารเคมีและสารประกอบที่มีโลหะหนักต่าง ๆ และขยะมูลฝอยที่ไม่เป็นอันตรายที่เกิดจากกิจการในส่วนของสำนักงานและโรงอาหารของโรงงาน เช่น เศษวัสดุเหลือทิ้ง เศษอาหาร เป็นต้น

ขยะมูลฝอยจากการเกษตรกรรม (Agricultural Wastes) มีทั้งที่เป็นซากพืช ซากสัตว์และเศษภาชนะที่ใช้บรรจุป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น ขยะมูลฝอยภายในเทศบาลตำบลบางนมโค ส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยจากชุมชนและจากเกษตรกรรม

2.1.3 การจำแนกประเภทขยะมูลฝอย

1. การจำแนกตามลักษณะทางกายภาพ เป็นการจำแนกขยะมูลฝอยตามลักษณะที่ปรากฏและมองเห็นจากภายนอก ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังนี้

- ขยะเปียก (Garbage) หมายถึงขยะมูลฝอยที่เป็นสารอินทรีย์ชนิดต่างๆ และมีความชื้นสูงสามารถย่อยสลายได้ง่ายโดยกระบวนการทางชีวภาพ เช่น เศษอาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ เศษหญ้า เป็นต้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำการเก็บขนและทำลายอย่างรวดเร็ว เพื่อป้องกันกลิ่นเหม็นจากการเน่าเสียของขยะประเภทนี้

- ขยะแห้ง (Rubbish and Trash) หมายถึงขยะมูลฝอยที่อยู่ในรูปของสารอินทรีย์และสารอนินทรีย์ ซึ่งมีความชื้นต่ำย่อยสลายด้วยกระบวนการทางชีวภาพได้ยาก เช่น เศษกระดาษ ก่อกระดาษ เศษกิ่งไม้หรือใบไม้ เศษยาง เศษผ้า เศษแก้วหรือขวดแก้ว เศษหนังหรือผลิตภัณฑ์หนัง เศษกระป๋องโลหะ และเศษพลาสติก เป็นต้น

- เถ้า (Ash) หมายถึงซากของแข็งที่เหลือจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง ประเภทฟืนหรือถ่านหินที่ใช้สำหรับเป็นแหล่งให้พลังงานความร้อน ทั้งในบ้านพักอาศัย ในอาคารหรือในโรงงานต่าง ๆ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. 6

- เศษสิ่งก่อสร้าง (Demolition and Construction Waste) หมายถึงขยะมูลฝอยที่เกิดจากการก่อสร้างหรือการรื้อถอนอาคาร เช่น เศษเหล็ก เศษอิฐ เศษปูนซีเมนต์ เศษกระเบื้องเซรามิก เศษท่อพีวีซี เศษสายไฟ เศษหิน และเศษไม้ เป็นต้น

- ซากสัตว์ต่างๆ (Dead Animal) หมายถึงซากสัตว์ต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น สัตว์เลี้ยงตามบ้านเรือนที่ตายลง จากภาคเกษตรกรรม เช่น ซากสัตว์ในฟาร์มปศุสัตว์ต่างๆ ที่อาจตายลงจากการเกิดโรคระบาด และจากภาคอุตสาหกรรม เช่น เศษชิ้นส่วนของสัตว์ที่เหลือจากโรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูปหรืออาหารกระป๋อง

- ตะกอนจากการบำบัดน้ำเสีย (Sludge) หมายถึงกากตะกอนที่เกิดจากการบำบัดน้ำเสียของชุมชนหรือภายในโรงงานทั้งหลาย โดยอาจมีลักษณะเป็นของแข็งหรือกึ่งของแข็งมีทั้งส่วนที่สามารถย่อยสลายได้และย่อยสลายไม่ได้ด้วยกระบวนการทางชีวภาพ กากตะกอนเหล่านี้ หากปล่อยทิ้งไว้ไม่กำจัดก็อาจถูกชะล้างสู่แหล่งน้ำหรือไหลซึมลงสู่ชั้นน้ำใต้ดินได้

- ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electrical and Electronic Equipment, WEEE) หมายถึงขยะที่เกิดขึ้นจากภาคธุรกิจ ซึ่งผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ออกมาจำหน่ายในตลาด เมื่อสินค้าเหล่านั้นเสื่อมสภาพหรือหมดอายุการใช้งานลงก็จะกลายเป็นขยะที่ต้องนำไปกำจัด ซึ่งส่วนใหญ่จะมีขนาดใหญ่และมีน้ำหนักมาก ขยะประเภทนี้ได้แก่ ซากตู้เย็น เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเสียง เครื่องซักผ้า เครื่องปรับอากาศ เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. การจำแนกตามองค์ประกอบ เป็นการจำแนกตามลักษณะมูลฝอยว่าประกอบด้วยวัสดุประเภทใดบ้างและวัสดุนั้นมีประโยชน์ที่จะนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกหรือไม่โดยจำแนกเป็นประเภทได้ดังนี้

- ขยะอินทรีย์ (Organic Waste) ได้แก่ขยะมูลฝอยที่สามารถย่อยสลายได้ ด้วยกระบวนการทางชีวภาพ โดยมีจุลินทรีย์ทำหน้าที่ย่อยสลาย เช่น เศษอาหาร เศษพืชผักและผลไม้ เศษหญ้า เศษใบไม้และกิ่งไม้ รวมทั้งซากสัตว์และมูลสัตว์ต่าง ๆ ขยะประเภทนี้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ในรูปของการนำมาหมักปุ๋ย

- ขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ (Recycle Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำมาแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น แก้ว กระดาษ โลหะ เหล็ก พลาสติก อลูมิเนียม หนัง และยาง เป็นต้น ขยะประเภทนี้เมื่อนำมาทำการคัดแยกและผ่านกระบวนการแปรรูปแล้วสามารถนำมาเป็นวัตถุดิบเพื่อใช้ผลิตสินค้าหรืออาจนำไปเป็นส่วนผสมกับวัตถุดิบใหม่เพื่อลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติลงได้

- ขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ (Nonrecycled Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น เศษผ้า เศษอิฐและเศษปูนจากการก่อสร้าง เศษวัสดุต่างๆ จากการรื้อถอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

อิเล็กทรอนิกส์บางชนิดขยะเหล่านี้ไม่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ได้อีกจึงต้องนำไปกำจัดทำลายยังสถานที่ฝังกลบเท่านั้น

- ขยะติดเชื้อ (Infectious Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่มีเชื้อโรคปนเปื้อนอยู่ ซึ่งจะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ได้ เช่น เนื้อเยื่อหรือชิ้นส่วนอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องใช้ที่สัมผัสกับผู้ป่วย เช่น สำลี ผ้าพันแผล เข็มฉีดยา มีดผ่าตัด และเสื้อผ้าผู้ป่วย

3. การจำแนกตามแหล่งกำเนิด เป็นการจำแนกตามแหล่งที่มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ แหล่งกำเนิดที่สำคัญของขยะมูลฝอยมีอยู่ 4 ประเภทด้วยกัน ดังนี้

- ขยะจากชุมชน (Municipal Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชนบท ประกอบด้วยขยะจากบ้านเรือน อาคารสำนักงาน โรงเรียน สถาบันการศึกษา อาคารพาณิชย์ โรงแรม คอนโดมิเนียม ตลาดสด ตลาดนัด และแหล่งชุมชนอื่นๆ เช่น สวนสาธารณะและชายหาด

- ขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดจากภาคการผลิตสินค้าในโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการต่าง ๆ ซึ่งโดยปกติแล้วขยะที่เกิดขึ้นจากภาคอุตสาหกรรมนี้จะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ขยะทั่วไปที่เกิดจากกิจกรรมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตสินค้าโดยตรง เช่น ขยะที่เกิดจากสำนักงานและโรงอาหารภายในโรงงานขยะส่วนนี้ก็จะถือว่าเป็นขยะจากชุมชน (Municipal Waste) ประเภทหนึ่งเช่นกัน สำหรับอีกส่วนหนึ่งก็คือขยะที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของกระบวนการการผลิตสินค้า (Process Waste) ซึ่งขยะในส่วนนี้ไม่มีทั้งที่ไม่เป็นอันตราย (Industrial Nonhazardous Waste) เช่น เศษวัสดุดิบจำพวกเศษผ้า เศษไม้ เศษหนัง เศษพลาสติก กับขยะที่เป็นอันตราย (Industrial Hazardous Waste) เช่น ตะกอนโลหะหนัก กากตะกอนน้ำมัน กรด ต่างตัวทำละลาย และกากสี

- ขยะจากภาคเกษตรกรรม (Agricultural Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในภาคการเกษตรทั้งจากการเพาะปลูกในเรือสวนไร่นาและการเลี้ยงสัตว์ ประกอบด้วย ซากพืช ซากสัตว์ มูลสัตว์ ตอซัง ขานอ้อย เศษหญ้าและเศษใบไม้ รวมไปถึงภาชนะบรรจุสารเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพแล้ว ภาชนะบรรจุสารเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพก็จัดอยู่ในจำพวกของเสียอันตรายเช่นเดียวกัน

- ขยะจากสถานพยาบาล (Hospital Waste) ได้แก่ ขยะที่มีแหล่งกำเนิดจากโรงพยาบาล สถานีอนามัย คลินิกรักษาโรคคนและสัตว์ ซึ่งจะเป็นขยะที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ที่สัมผัสได้ เช่น ผ้าพันแผล เข็มฉีดยา ชิ้นส่วนของอวัยวะต่างๆ นอกจากนี้ยังหมายถึงขยะที่เกิดจากห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. 8

2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดกากของเสีย

กากของเสียไม่ว่าจะเป็นขยะมูลฝอยอันตราย หรือของเสียอันตรายจะมีปริมาณมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

- สภาวะเศรษฐกิจของครัวเรือนและของชุมชนรวมทั้งของประเทศโดยรวม สภาวะเศรษฐกิจ นับเป็นปัจจัยสำคัญเบื้องต้นที่มีผลต่อปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในชุมชนต่างๆ ทั้งนี้ เนื่องจากหากเศรษฐกิจของครัวเรือน ของชุมชน และของประเทศอยู่ในสภาวะที่ดี การบริโภคสินค้าและบริการจะมีมากขึ้น เพราะประชาชนมีอำนาจการซื้อเพิ่มขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่หน่วยเศรษฐกิจที่เล็กที่สุด คือครัวเรือน เรื่อยขึ้นมาจนถึงหน่วยเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นคือชุมชนและประเทศ ตามลำดับ ในการจับจ่าย สินค้าของประชาชนไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหารสด อาหารแห้ง เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ประจำวันภายในบ้าน ฯลฯ หรือสินค้าที่ฟุ่มเฟือยอื่นๆ เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องอำนวยความสะดวกประเภทเครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเสียง เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ เมื่อสินค้าเหล่านี้ถูกนำไปใช้งานหมดสภาพการใช้งานแล้ว ก็จะกลายเป็นขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตราย ซึ่งถ้าหากเศรษฐกิจดีก็จะส่งผลให้มีปริมาณกากของเสียมากขึ้นและในทางตรงกันข้ามหากเศรษฐกิจซบเซา ปริมาณกากของเสียก็จะน้อยลงตามไปด้วย นอกจากนี้สภาวะทางเศรษฐกิจยังเป็นปัจจัยที่บ่งชี้ถึงองค์ประกอบของขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอีกด้วย กล่าวคือ ถ้าสภาพเศรษฐกิจไม่ดีซึ่งหมายถึงประชาชนส่วนใหญ่มีอำนาจการซื้อต่ำ ก็จะทำให้เกิดขยะหรือของเสียที่มาจากสินค้าประเภทที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น เศษอาหาร เศษพลาสติก เศษโฟม เศษของใช้ในชีวิตประจำวัน ฯลฯ เป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้าหากเศรษฐกิจที่มีการขยายตัว ซึ่งทำให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นก็จะทำให้เกิดการจับจ่ายสินค้าฟุ่มเฟือยเพื่อความสะดวกสบายต่อการดำรงชีวิตมากขึ้น

- ขนาดของครัวเรือนและจำนวนประชากรภายในชุมชนครัวเรือนถือเป็นแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่มีความสำคัญในลำดับต้นๆ ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนแต่ละคนภายในครัวเรือนเป็นผู้ที่ทำให้เกิดขยะหรือของเสียขึ้นมาในอัตราที่แตกต่างกัน ดังนั้นครัวเรือนใดที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกหลายคนครัวเรือนนั้นก็จะเป็นแหล่งกำเนิดขยะของเสียในปริมาณมากตามไปด้วย เช่น ถ้ากำหนดให้อัตราการผลิตขยะมูลฝอยของบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีค่าเท่ากับ 1 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ครัวเรือนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนสมาชิก 10 คน ก็จะทำให้เกิดขยะขึ้น 10 กิโลกรัมต่อวัน ถ้าเป็นครัวเรือนขนาดเล็กที่มีสมาชิกเพียง 3 คน ก็จะทำให้เกิดขยะต่อวันเพียง 3 กิโลกรัมเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ขนาดของครัวเรือนจึงเป็นเพียงปัจจัยที่มีผลอย่างมากต่อปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

- ความแตกต่างระหว่างฤดูกาล ปริมาณขยะหรือของเสียที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาจะแตกต่างกันไปตามฤดูกาล กล่าวคือ ในฤดูที่มีอากาศหนาวเย็นก็จะมี การนำสินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่มกันหนาวออกมา

เอกสารนี้เป็นวงจำหน่าย เช่น เสื้อผ้า กันหนาว ผ้าห่ม ฯลฯ ตลอดจนอุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิด เช่น เครื่องทำน้ำอุ่น เป็นการค้าไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ส่วนในฤดูกาลที่มีอากาศอบอุ่นโดยเฉพาะในช่วงระหว่างเดือนมีนาคมและเดือนเมษายนของทุกปีไปใช้

สินค้าที่นำออกมาวางจำหน่ายก็จะเปลี่ยนเป็นสินค้าประเภททำความเย็นต่างๆ เช่น พัดลมและเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น สินค้าเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงประเภทของขยะที่จะเกิดตามมาภายหลังจากสินค้าดังกล่าวหมดสภาพการใช้งานแล้ว

- กฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะหรือของเสีย กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการขยะหรือของเสียที่ออกโดยรัฐ ซึ่งมอบหมายให้เทศบาลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล ยังไม่มีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น จึงทำให้ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นไม่ได้มีปริมาณลดลง ตัวอย่างเช่น ระเบียบข้อบังคับที่ห้ามประชาชนทิ้งขยะลงในสถานที่และลำคลองที่สาธารณะ ได้แก่ ถนนทางเท้า แม่น้ำ ฯลฯ ไม่ได้นำมาบังคับใช้อย่างเต็มที่ จึงทำให้พบเห็นขยะมูลฝอยถูกทิ้งขว้างอยู่ทั่วไปในสถานที่เหล่านั้น นอกจากนี้การที่รัฐไม่ได้ออกกฎข้อบังคับให้มีการคัดแยกขยะจากแหล่งกำเนิดซึ่งก็คือบ้านเรือนที่อยู่อาศัยก็จะเป็นสาเหตุให้ขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น เศษกระดาษ เศษแก้ว เศษพลาสติก เศษโลหะ ฯลฯ ต้องปะปนไปกับขยะประเภทอื่นที่สกปรกและมีอันตรายจนไม่สามารถนำขยะเหล่านั้นกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และทำให้ขยะที่ต้องนำไปกำจัดและทำลายยังสถานที่ฝังกลบไม่ได้มีปริมาณลดน้อยลง

- ทัศนคติของประชาชน นับเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งต่อปริมาณการเกิดขยะหรือของเสียในครัวเรือนหรือในชุมชน กล่าวคือ ถ้าประชาชนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการช่วยลดอัตราการเกิดขยะมูลฝอยให้น้อยลงก็ต้องพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือวิถีชีวิตของตนเองให้มีส่วนลดเกิดขยะโดยอาจทำได้ด้วยการลดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็นให้น้อยลงหรืออาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองด้วยการทิ้งขยะลงในภาชนะที่จัดไว้ เป็นต้น แต่ในทางกลับกันหากประชาชนไม่เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าวก็ไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนในการที่จะทำให้อัตราการเกิดขยะลดน้อยลง

- ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดของเสียในชุมชนที่มีอยู่หลายประการตัวอย่างเช่น งานเทศกาลต่างๆ และวันหยุดตามประเพณีนักชัตฤกษ์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าในช่วงของการเฉลิมฉลองในงานเทศกาลที่สำคัญ เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ และวันตรุษจีน ฯลฯ รวมทั้งในวันนักชัตฤกษ์หรือวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันวิสาขบูชา เป็นต้น จะมีประชาชนออกมาร่วมงานสังสรรค์ที่จัดขึ้นในสถานที่ต่างๆ เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา และวัดวาอารามอย่างเนืองแน่น ซึ่งในบริเวณงานดังกล่าวก็จะมีการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มรวมทั้งวัสดุอื่นๆ เช่น กระทง โคมหรือกระทงจากวัสดุธรรมชาติ อุปกรณ์สำหรับฉีบน้ำหรือเล่นสาดน้ำจำพวกขัน ปืนพลาสติกฉีดน้ำ ถังใส่น้ำ ฯลฯ ให้แก่ผู้มาเที่ยวงาน ดังนั้นขยะที่เกิดขึ้นในช่วงงานเทศกาลเหล่านี้จึงมีปริมาณมากกว่าในช่วงเวลาปกติหลายเท่า ซึ่งเป็นภาระต่อพนักงานเก็บกวาดและรักษาความสะอาดของเทศบาลที่ต้องทำงานกันอย่างหนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.1.5 ผลเสียของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหามลพิษที่สิ่งแวดล้อมและมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ (พิชิต สกกุลพราหมณ์, 2531) ดังนี้

- ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มลพิษทางน้ำ มลพิษทางดิน และมลพิษทางอากาศ
- เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลงพาหะนำโรค โดยปกติเชื้อจุลินทรีย์ที่ไม่ทำให้เกิดโรคจะใช้อินทรีย์วัตถุเป็นสารอาหาร ทำให้ขยะมูลฝอยเกิดการย่อยสลายได้แต่ในขยะมูลฝอยอาจจะมีเชื้อที่ทำให้เกิดโรคบางชนิดปะปนมาด้วย ซึ่งเชื้อโรคต่างๆ เหล่านี้บางชนิดมีความทนทานและสามารถเจริญได้ต่อไปอีกระยะหนึ่งโดยอาศัยขยะมูลฝอยเหล่านั้นเป็นแหล่งกระจายของเชื้อโรคทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน
- การเสียต่อสุขภาพ ชุมชนที่ขาดการกำจัดขยะมูลฝอยที่ดีและถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลจะเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่างๆ ได้ง่ายเนื่องจากขยะมูลฝอยก่อให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์และการแพร่กระจายของเชื้อโรคและแมลงพาหะนำโรคโดยแมลงพาหะต่างๆ
- การสูญเสียทางเศรษฐกิจ นอกจากชุมชนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดขยะมูลฝอยเป็นประจำแล้วการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจด้านอื่นๆ แหล่งน้ำเน่าเสียทำให้สัตว์น้ำที่เป็นทรัพยากรทางธรรมชาติไม่สามารถอยู่อาศัยได้
- ทำให้ชุมชนขาดความสวยงาม การเก็บรวบรวมและกำจัดขยะมูลฝอยที่ดีและถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลจะช่วยให้ชุมชนนั้นเกิดความสวยงามมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และแสดงถึงความเจริญทางวัฒนธรรมอันดีของชุมชนนั้นๆ
- เป็นสาเหตุรำคาญ ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดเหตุรำคาญแก่ประชาชน ได้แก่ กลิ่นเหม็นซึ่งเกิดจากการเน่าเปื่อยหรือการสลายตัวของขยะมูลฝอยเปียก
- อาจทำให้เกิดเพลิงไหม้ได้ เนื่องมาจากการเผาขยะมูลฝอยหรือก๊าซที่เกิดจากการหมักของขยะมูลฝอย

2.2 การจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะจากการดำเนินชีวิตประจำวัน จำเป็นต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบเริ่มตั้งแต่การเกิดขยะที่แหล่งกำเนิดไปจนถึงการนำไปกำจัดหรือทำลายยังสถานที่ฝังกลบ ซึ่งขบวนการดังกล่าวนี้ประกอบไปด้วยหลายขั้นตอนด้วยกันคือ (อาณัฐ ติะปินตา, 2553)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.2.1 การลดและการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิด

การดำเนินการกับขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดต่างๆ ได้แก่ บ้านเรือน อาคารสำนักงาน สถานศึกษา ห้างร้าน ตลอดจนสถานที่สาธารณะทั่วไปเพื่อรอกการเก็บขน การรวบรวมและการนำไปกำจัด ทำลายจากหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป ซึ่งในการดำเนินการกับขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดเป็นหน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ที่เป็นเจ้าของบ้านเรือนหรืออาคารสถานที่ต่างๆ หลักการจัดการแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ

1. การลดขยะ ณ แหล่งกำเนิด การลดปริมาณขยะสามารถกระทำได้ในหลายแนวทางโดยอาจเริ่ม ตั้งแต่การปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมกรบริโภคให้ถูกต้อง กล่าวคือการเลือกซื้อสินค้าเฉพาะที่ จำเป็นซึ่งหากใช้ไม่หมดแล้วก็จะกลายเป็นขยะในที่สุด นอกจากนี้ผู้ผลิตสินค้าก็มีส่วนช่วยลด ปริมาณขยะได้ด้วยการออกแบบสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์น้อยลงหรือผลิตสินค้าให้มีอายุการใช้งานที่นานขึ้น ส่วนของผู้บริโภคหรือประชาชนทั่วไปนั้นถือว่ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการลดขยะ ณ แหล่งกำเนิดซึ่งกรม มลพิษได้สรุปเอาไว้ 3 แนวทางดังต่อไปนี้

- การปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะ แนวทางนี้สามารถ ดำเนินการได้ดังนี้

(1) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ห่อหลายชั้น

(2) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าชนิดใช้ครั้งเดียวหรือผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานต่ำการเลือกซื้อสินค้า ที่ใช้ในชีวิตประจำวันควรเลือกซื้อเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุใหญ่เนื่องจากใช้บรรจุภัณฑ์น้อยกว่าเมื่อ เปรียบเทียบกับหน่วยน้ำหนักของผลิตภัณฑ์

(3) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ซึ่งมีส่วนประกอบของขยะที่มีมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กล่องโฟม กระจกพลาสติก

- การเลือกซื้อใช้สินค้าที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์แก่ผู้ผลิต (Return) แนวทางนี้สามารถ ดำเนินการได้ดังนี้

(1) เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตมีการเลือกชากบรรจุภัณฑ์หลังจากการบริโภคของ ประชาชน

(2) เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีระบบมัดจำและคืนเงิน เช่น สินค้าประเภทขวดน้ำอัดลมหรือน้ำดื่มบรรจุขวด

(3) เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์หรือรีไซเคิลได้หรือมี ส่วนประกอบของวัสดุรีไซเคิล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

- การใช้ซ้ำ (Reuse) หมายถึงการนำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้แล้วกลับมาใช้อีกโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือแปรรูปใดๆ เช่น

(1) เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบมาให้ใช้งานได้มากกว่าหนึ่ง ครั้ง เช่น แบตเตอรี่ชนิดเติมประจุไฟฟ้าใหม่ได้

(2) เลือกซื้อสินค้าชนิดเติมใหม่ (Refill) เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น

(3) ซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ (Repair) ให้สามารถใช้งานต่อไปได้อีกหรือบำรุงรักษาให้มีอายุการใช้งานนานขึ้น

(4) นำบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้อื่นๆ กลับมาใช้ประโยชน์อีก เช่น การใช้ซ้ำถุงผ้า ถุงกระดาษ ถุงพลาสติก กล่องกระดาษ ขวดแก้ว เป็นต้น

(5) ยืมหรือเช่าหรือใช้สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บ่อยครั้งร่วมกัน เช่น เครื่องดูดฝุ่น และอุปกรณ์ทำความสะอาดบ้านต่างๆ เป็นต้น

2. การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด เป็นขั้นตอนการดำเนินงานภายหลังจากที่มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมเริ่มต้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เนื่องจากการช่วยทำให้ขยะหรือเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ไม่ถูกปนเปื้อนด้วยขยะอื่นๆ ที่มีความสกปรกหรือขยะเปียกต่างๆ จนทำให้คุณภาพของขยะที่จะนำกลับมาใช้ประโยชน์ด้อยลงไปหรืออาจทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการล้างทำความสะอาดหรือทำการคัดแยกเพิ่มเติมก่อนที่นำเข้าสู่โรงงานแปรรูปต่อไป ข้อดีอีกประการหนึ่งของการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดคือเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายยังสถานที่ฝังกลบขยะให้เหลือน้อยลงอันเป็นการส่งผลทางอ้อมต่ออายุการใช้งานของสถานที่ฝังกลบให้สามารถใช้งานได้ยาวนานขึ้นกว่าเดิมและยังเป็นการประหยัดงบประมาณจำนวนมหาศาลของรัฐที่จะต้องลงทุนเพื่อกำจัดขยะอีกด้วยสำหรับภาชนะที่จะรองรับขยะที่จะทำการคัดแยกนั้นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของอาคารสถานที่ทั้งหลายที่จะต้องจัดหาวางไว้ตามจุดที่เหมาะสมส่วนในบริเวณพื้นที่สาธารณะทั่วไปก็เป็นหน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบอันได้แก่เทศบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่จะต้องจัดเตรียมพร้อมมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การคัดแยกขยะภายในชุมชนเกิดเป็นรูปธรรมโดยภาชนะดังกล่าวจะถูกจัดวางไว้ในบริเวณที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นหรือสัญจรไปมาเป็นประจำโดยทั่วไปแล้วมักแบ่งภาชนะรองรับขยะเป็น 4 ประเภทเพื่อให้สามารถรองรับขยะได้ ครบทุกชนิดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. 13

- ถังสี่เหลี่ยม ใช้สำหรับรองรับขยะที่ย่อยสลายได้หรือขยะที่เน่าเสียง่ายซึ่งได้แก่ เศษอาหาร เศษพืชผัก เปลือกผลไม้ และใบไม้ เป็นต้น ขยะเหล่านี้เป็นอินทรีย์วัตถุที่มีความชื้นสูงและย่อยสลายได้ดีตามธรรมชาติจึงสามารถนำไปหมักทำปุ๋ย

- ถังสี่เหลี่ยม ใช้สำหรับรองรับขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้หรือขยะรีไซเคิล อันได้แก่ แก้ว กระดาษ โลหะ อลูมิเนียม พลาสติก เป็นต้น ขยะเหล่านี้เมื่อรวบรวมได้แล้วสามารถนำไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าซึ่งจะป้อนเข้าสู่โรงงานแปรรูปขยะอีกต่อหนึ่ง

- ถังสี่เหลี่ยม ใช้สำหรับรองรับขยะอันตรายหรือขยะที่เป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย กระป๋องสี สเปรย์ กระป๋องยาฆ่าแมลง และกระป๋องบรรจุน้ำยาทำความสะอาด สะอาดสุขภัณฑ์ เป็นต้น ขยะเหล่านี้จำเป็นต้องคัดแยกไว้ต่างหากเพื่อนำไปกำจัดตามวิธีการที่เหมาะสมต่อไป

- ถังสี่น้ำเงิน ใช้สำหรับรองรับขยะทั่วไปที่ย่อยสลายยากแต่ไม่เป็นพิษและไม่สามารถนำไปรีไซเคิลได้หรือไม่คุ้มค่าต่อการนำไปรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร และกระดาษฟอยล์เปื้อนอาหาร เป็นต้น

2.2.2 การเก็บรวบรวม

หมายถึงการเก็บขนขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งไว้ในภาชนะรองรับขยะซึ่งวางไว้ตามสถานที่ต่างๆ อันได้แก่ บริเวณบ้านพักอาศัย สถาบันการศึกษา ตลาดสด และสวนสาธารณะเพื่อนำมาเก็บรวบรวมไว้ยังจุดพักขยะก่อนแล้วทำการขนถ่ายใส่รถเก็บขยะเพื่อขนถ่ายไปยังสถานที่ฝังกลบสำหรับขยะที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกและถูกรวบรวม และส่งไปแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์สำหรับขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

การเก็บรวบรวมขยะเป็นหน้าที่ตามบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คือเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล) เป็นผู้รับผิดชอบหน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่ในการวางระบบและแบบแผนในการรวบรวมขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวันอย่างเหมาะสมมีหลักเกณฑ์การดำเนินงานดังต่อไปนี้การจัดวางภาชนะรองรับขยะภาชนะรองรับขยะกล่าวคือการจัดวางไว้ให้อัตราส่วนระหว่างภาชนะรองรับต่อจำนวนประชากร 350 คน หรือประมาณ 1 จุดต่อ 50-80 หลังคาเรือน

ระบบการเก็บ (ปริดา แยม์เจอร์วูวส์ , 2531) ได้อธิบายรูปแบบการเก็บขนขยะจากชุมชนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนี้

- การเก็บขนขยะโดยใช้รถขนขยะวิ่งเก็บขยะจากภาชนะรองรับซึ่งตั้งอยู่บริเวณหน้าบ้านพักอาศัยหรือตามริมถนน รูปแบบนี้จะเหมาะสมสำหรับชุมชนที่ตั้งอยู่ริมถนนและรถเก็บขนขยะขนาดใหญ่สามารถเข้าออกได้สะดวกทำให้เก็บขยะตามจุดต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วกว่ารูปแบบอื่น เนื่องจากไม่เสียเวลา

เอกสารนี้เพื่อให้นักเรียนเดินเก็บรวบรวมขยะตามตรอกซอยแล้วนำมาขนถ่ายใส่รถขยะอีกต่อหนึ่งใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

- การเก็บขนขยะโดยใช้รถเก็บขนขยะวิ่งไปจอดตามสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับแหล่งชุมชนแล้วให้พนักงานเดินออกไปเก็บรวบรวมขยะจากภาชนะรองรับที่ตั้งอยู่บริเวณหน้าบ้านหรือแหล่งชุมชนที่มีขอบแคบไม่สะดวกต่อการเข้าออกของรถเก็บขนขยะรูปแบบนี้จะเหมาะสมสำหรับชุมชนที่มีตรอกซอยระหว่างตึกแถวหรือตามชุมชนแออัดต่างๆ ทำให้ต้องใช้เวลาในการเก็บขนขยะมากกว่ารูปแบบแรก

- การเก็บขนขยะโดยใช้ถังรวมขนาดใหญ่วางไว้ตามจุด ซึ่งมีปริมาณขยะเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละวันเหมาะสำหรับจุดที่เป็นแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่

2.2.3 การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

ขยะมูลฝอยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้นทุกๆ ปีอันมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรซึ่งทำให้มีความต้องการเครื่องอุปโภคบริโภคมากขึ้นรวมทั้งการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาไปข้างหน้าและแข่งขันกับนานาประเทศทั่วโลก มูลฝอยหรือของทิ้งแล้วบางชนิดอาจนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านวัสดุ ด้านพลังงาน หรือในการปรับปรุงคุณภาพของดิน การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์จะมีผลในการลดปริมาณมูลฝอยที่จะต้องกำจัดและสามารถนำเอาทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้มีการปฏิบัติมาเป็นเวลานานแล้วในลักษณะระบบแบบฝัง เช่น พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอยประจำรถทำการคัดแยกเอาเศษกระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะออกจากมูลฝอย ที่เก็บได้และนำไปขายแก่ผู้รับซื้อของเก่าเพื่อส่งต่อโรงงานผลิตเป็นสินค้า เป็นต้น

ขบวนการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์สามารถเริ่มตั้งแต่เมื่อขยะมูลฝอยนั้นถูกผลิตออกมาใหม่ๆ จนกระทั่งก่อนการกำจัดในขั้นสุดท้าย โดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์แบ่งออกเป็นหลายวิธีการ (เช่น การนำผลิตภัณฑ์กลับมาใช้ใหม่ได้แก่การใช้ผลิตภัณฑ์หลายๆ ครั้งก่อนทิ้ง เช่น การนำขวดแก้วมาใช้ใหม่หลาย ๆ ครั้ง) การนำวัสดุไปผ่านขบวนการเพื่อผลิตเป็นสินค้าใหม่ (เช่น การผลิตกระดาษจากเศษกระดาษเก่า) การนำของเสียมาผ่านขบวนการผลิต (เช่น การนำมูลฝอยมาหมักเป็นปุ๋ยหมัก) การนำของเสียมาผ่านขบวนการผลิตเป็นพลังงาน (เช่น การเผามูลฝอยให้ได้ความร้อนเพื่อทำไอน้ำและผลิตกระแสไฟฟ้า)

2.2.4 การศึกษาความเหมาะสมการดำเนินโครงการจัดการขยะมูลฝอย (Feasibility Study)

การศึกษาความเหมาะสมเป็นการนำแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้จากการทำแผนหลักมาทำการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากที่สุด โดยทำการศึกษาพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะเพื่อให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลชุมชนและสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.3 หลักการสิ่งแวดล้อมและการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.3.1 หลักการสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ให้คำนิยามสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น คำนิยามนี้ชี้ให้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมมีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้สร้างขึ้นซึ่งให้รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมด้วย หมายถึง เป็นสิ่งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ไม่เป็นพิษและเป็นพิษให้คุณและให้โทษมีชีวิตและไม่มีชีวิต ฯลฯ การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้ผู้ที่จะต้องมีหน้าที่จัดการสิ่งแวดล้อมสับสนได้นักวิชาการจึงได้ให้มุมมองสิ่งแวดล้อมในทาง “บทบาทหน้าที่” หรือเรียกอีกนัยหนึ่งคือ “มิติ” หมายถึง จำแนกสิ่งแวดล้อมตามบทบาทหน้าที่หรือเป็นมิติถ้าสิ่งแวดล้อมที่มีบทบาทหน้าที่เป็นมิติก็ให้นับสิ่งแวดล้อมเป็นมิตินั้นนักวิชาการสิ่งแวดล้อมได้แบ่งออกเป็น 4 มิติ

มิติที่ 1: มิติทรัพยากร หมายถึง สิ่งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นอันประกอบด้วย 3 กลุ่มคือ ทรัพยากรที่ใช้แล้วไม่หมดสิ้น ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป และทรัพยากรที่ใช้แล้วทดแทนได้

มิติที่ 2: มิติเทคโนโลยี หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีบทบาทหน้าที่ที่เป็นเทคโนโลยีอันประกอบด้วย 3 กลุ่มคือ เทคโนโลยีธรรมชาติ เทคโนโลยีเลียนแบบธรรมชาติ และเทคโนโลยีที่สร้างขึ้น ได้แก่ เครื่องยนต์ / อิเล็กทรอนิกส์และผลิตภัณฑ์ และกระบวนการผลิต

มิติที่ 3: มิติของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ของเสียและมลพิษที่เป็นของแข็ง เช่น ขยะชุมชน ขยะติดเชื้อ ขยะกากสารพิษอันตรายของเสียและมลพิษที่เป็นของเหลว (เช่น น้ำเสีย น้ำมัน ไขมัน) ของเสียและมลพิษที่เป็นก๊าซและฝุ่น (เช่น ก๊าซพิษ ก๊าซเรือนกระจก และฝุ่น) และ ของเสียและมลพิษที่เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (เช่น เสียง แสง ความร้อน ความสั่น สะเทือน และพลังงานไฟฟ้า)

มิติที่ 4: มิติสังคมสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประชากร สิ่งก่อสร้างทางการศึกษาและสิ่งที่เกี่ยวข้อง สิ่งก่อสร้างทางสาธารณสุข สภาวะทางเศรษฐกิจ สิ่งก่อสร้างทั้งจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ทางวัฒนธรรม (ความเชื่อ ศาสนา และประเพณี) สิ่งก่อสร้างและส่วนประกอบที่ใช้ป้องกันภัยพิบัติต่อชีวิตและทรัพย์สิน และสิ่งก่อสร้างวัสดุอุปกรณ์ในการนันทนาการและการท่องเที่ยว

สถานภาพและศักยภาพสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีมุมมองทั้งเป็นสิ่งเดี่ยวๆ เป็นระบบหรือ เป็นกลุ่มสรรพสิ่งที่อยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกันและมีเอกลักษณ์ร่วมกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือไม่ว่า สิ่งแวดล้อมจะเล็กใหญ่ อยู่เดี่ยวๆ หรืออยู่ร่วมกับสิ่งอื่นสามารถให้มุมมองเป็นสิ่งแวดล้อมได้เหมือนๆ กันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าผู้จัดการสิ่งแวดล้อมนั้นจะพิจารณาให้เป็น เช่น สวนผลไม้ถ้ามุมมองเป็นสิ่งเดี่ยวๆ ก็เป็นสวนผลไม้หนึ่ง และเป็นองค์ประกอบหนึ่งของพื้นที่ใหญ่ที่มีองค์ประกอบเป็นสวนผลไม้ นาข้าว แหล่งน้ำ บ้านพักอาศัย และสวนหย่อม อย่างไรก็ตามไม่ว่าสิ่งแวดล้อมจะพิจารณาเป็นสิ่งเดี่ยว ๆ หรือเป็นระบบต่างก็มีบทบาทหน้าที่

เอกสารนี้เป็นของตัวเองที่เกิดจากหลักการทำงานของแต่ละองค์ประกอบของระบบนั้นหรือของสิ่งเดี่ยวๆ นั้นกล่าวได้ว่าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ทุกๆ สิ่งแวดล้อมต่างก็มีบทบาทหน้าที่ซึ่งการแสดงบทบาทหน้าที่นี้จะสมบูรณ์เต็มที่หรือไม่ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ขององค์ประกอบภายในสิ่งแวดล้อมเพื่อระบบสิ่งแวดล้อมเสมอ

ศักยภาพสิ่งแวดล้อม คือ สถานภาพสิ่งแวดล้อมที่แสดงบทบาทหน้าที่ตามสมรรถนะของค่าคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ตรวจวัดได้ ซึ่งการแสดงศักยภาพของสิ่งแวดล้อมก็เช่นเดียวกับบทบาทหน้าที่ของสิ่งแวดล้อมซึ่งขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ขององค์ประกอบหรือโครงสร้างของสิ่งแวดล้อมนั้นๆ หรือระดับความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม นอกจากจะบ่งถึงสถานภาพสิ่งแวดล้อมแล้วยังสามารถแสดงศักยภาพของสิ่งแวดล้อมนั้นด้วย เช่น โองน้ำ 200 ลิตรมีน้ำเพียง 50 ลิตรเท่านั้น สถานภาพสิ่งแวดล้อมคือการมีน้ำ 50 ลิตร แต่มีน้ำ 50 ลิตร นี้แสดงศักยภาพให้คนเพียงคนเดียวที่ใช้น้ำได้เพียงหนึ่งวันเท่านั้น แต่โองน้ำมีศักยภาพรองรับน้ำได้อีกถ้ามีน้ำเพิ่มขึ้นจะมีศักยภาพให้คนใช้น้ำได้เพิ่มอีกแต่สถานภาพปัจจุบันมีน้ำอยู่เพียง 50 ลิตร โดยสรุป การจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ต้องจัดการให้โครงสร้าง หรือองค์ประกอบของระบบอยู่ในระดับของสถานภาพสิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ที่สุดหรือระดับเต็มสุด เพื่อให้แสดงศักยภาพเต็มที่ที่สุดในระบบสิ่งแวดล้อมหนึ่งๆ มีความหลากหลายของสิ่งแวดล้อมจึงจำเป็นต้องพิจารณาจำนวนชนิดของสิ่งแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบปริมาณแต่ละชนิดสัดส่วนระหว่างชนิดและการกระจายของแต่ละชนิดในระบบให้อยู่ในระดับของสถานภาพที่เหมาะสมเพื่อให้มีศักยภาพที่เหมาะสมเช่นกัน ข้อเท็จจริงแล้วธรรมชาติได้ปรับตัวเองมาเป็นเวลานานจึงพบว่าระบบธรรมชาติทั้งหลายจะมีชนิดปริมาณสัดส่วนและการกระจายขององค์ประกอบสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐาน หรือเป็นธรรมชาติเช่นนั้นตลอดไปทราบที่มนุษย์ไม่รบกวนระบบธรรมชาตินั้น คุณภาพสิ่งแวดล้อม หมายถึง สถานภาพขององค์ประกอบหรือโครงสร้างที่ให้บทบาทหน้าที่ที่บ่งชี้โดยขนาดของตัวดัชนีสิ่งแวดล้อมที่สูงต่ำกว่าค่ามาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ตามค่าธรรมชาติหรือค่าที่สังคมกำหนดขึ้น เช่น คุณภาพของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีการปนเปื้อนสารเคมีปริมาณสูงทำให้น้ำเสียไม่เหมาะต่อการเป็นน้ำดิบทำน้ำประปา คำกล่าวนี้สามารถสร้างความเข้าใจได้พอสมควรถ้าใช้ตัวดัชนีสิ่งแวดล้อมเป็นตัวบ่งบอกสามารถที่จะระบุได้เลยว่าน้ำเสียนั้นเป็นสิ่งที่บ่งชี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังเช่นในกรณีนี้คือน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีการปนเปื้อนของสารแวนอลอยออกซิเจนละลายน้ำจุลินทรีย์สารเคมีที่เป็นพิษ ฯลฯ เหล่านี้คือตัวดัชนีที่คุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น สามารถตรวจวัดได้ด้วยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์

โดยสรุป คุณภาพสิ่งแวดล้อมจึงหมายถึง สภาวะสิ่งแวดล้อมที่มีดัชนีบ่งชี้ปริมาณที่แสดงสถานภาพและศักยภาพว่าสิ่งแวดล้อมนั้นมีคุณภาพในระดับใดอย่างไรก็ตาม สิ่งแวดล้อมหนึ่งๆ มีดัชนีสิ่งแวดล้อมมากกว่าหนึ่งตัวเสมอที่มีดัชนีสิ่งแวดล้อมมากตัวเท่าไรจะทำให้การวิเคราะห์หาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น ดังนั้นนักวิชาการจึงไม่นิยมใช้ตัวดัชนีเพียงหนึ่งวิเคราะห์หาคุณภาพและสิ่งแวดล้อมที่จะจัดการเสมอหนึ่งเป็นที่ทราบแล้วว่าระบบสิ่งแวดล้อมหนึ่งย่อมประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมมากกว่าหนึ่งและสิ่งแวดล้อมหนึ่งก็มีดัชนีที่คุณภาพสิ่งแวดล้อมมากกว่าหนึ่ง ดังนั้นการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมของระบบสิ่งแวดล้อมหนึ่งจึงใช้ดัชนีสิ่งแวดล้อมหลากหลายในการดำเนินการ

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

บางกรณีตัวดัชนีหนึ่งอาจใช้กับสิ่งแวดล้อมได้มากกว่าหนึ่งก็มี เช่น ค่าความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา ถ้า น้ำ ณ บริเวณนั้นใช้ตรวจวัดคุณภาพน้ำเสียในขณะเดียวกันก็ใช้น้ำนั้นเป็นน้ำใช้ไปพร้อมกัน ฯลฯ ในทำนองเดียวกันบทบาทหน้าที่ของระบบสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งแวดล้อมก็มีตัวดัชนีบ่งชี้เช่นกัน เช่น ระบบจราจรมี องค์ประกอบเป็นพื้นที่ผิวถนนความยาว ความกว้าง กฎระเบียบและการตกแต่งถนนต่างก็บ่งบอกความคล่องตัวของระบบจราจร ฯลฯ สมบัติเฉพาะตัวของสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบหรือโครงสร้างของระบบสิ่งแวดล้อมสามารถใช้เป็นตัวบ่งบอกสมบัติเฉพาะตัวของสิ่งแวดล้อมนั้นในทำนองเดียวกันกับบทบาทหน้าที่ที่เป็นตัวบ่งบอกสมบัติของสิ่งแวดล้อมนั้นได้เช่นกัน ทั้งโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของสิ่งแวดล้อมด้วยจากเหตุผลดังกล่าวจึงสามารถกล่าวได้ว่าสิ่งแวดล้อมทุกชนิดมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอยู่เป็นระบบนิเวศระบบสิ่งแวดล้อมมีความเปราะบางหรือแข็งแกร่งตามเวลาและสถานที่ถ้ากระทำกรใดๆ ต่อสิ่งแวดล้อมหนึ่งย่อมสร้างผลกระทบต่อสิ่งอื่นเป็นลูกโซ่ตามมาไม่มากก็น้อย สุดท้ายสิ่งแวดล้อมทุกชนิดมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ ดังนั้นจึงต้องจัดการด้วยความระมัดระวังอย่างสม่ำเสมอ มิฉะนั้นแล้วอาจเกิดภาวะผิดปกติเกิดขึ้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่งได้จนทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ตามมา

2.3.2 การจัดการสิ่งแวดล้อม

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ทรัพยากรในการนำออก (เช่น การทำเหมืองแร่) การนำเข้า (เช่น การนำเครื่องจักรเข้าในพื้นที่เพื่อก่อสร้างถนน) และการเข้าสัมผัสโดยไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง (เช่น การท่องเที่ยว) เมื่อเกิดของเสียและมลพิษขึ้นต้องกำจัดและบำบัดฟื้นฟูให้เกิดสภาพปกติอีกทั้งต้องควบคุมกิจกรรมที่สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงด้วยตัวเองอยู่ตลอดเวลาซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหรือสิ่งแวดล้อมในระบบด้วยกิจกรรมการใช้ทรัพยากร โดยการนำออกนำเข้าและเข้าสัมผัสแล้วการเปลี่ยนแปลงย่อมเกิดขึ้นได้รวดเร็วในสถานะเช่นนี้ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการวิทยาศาสตร์ของสิ่งแวดล้อมย่อมเปลี่ยนแปลงตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วยเหตุดังกล่าว การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมทั้งหลายตามมาด้วยเช่นกันเหตุสำคัญก็คือ การใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะนำออก นำเข้าหรือสัมผัสล้วนไปสร้างการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบสิ่งแวดล้อมจึงทำให้บทบาทหน้าที่ของระบบสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปด้วยแล้วส่งผลให้มีอิทธิพลต่อการกระบวนการเปลี่ยนแปลงในขั้นต่อไปๆ ในลักษณะเดียวกันการเกิดของเสียและมลพิษนอกจากจะเกิดจากการใช้เทคโนโลยีและการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว อาจมีการนำเข้ามาจากกิจกรรมอื่นๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างแล้วส่งผลให้การทำงานของระบบสิ่งแวดล้อมนั้นผิดปกติไป สิ่งที่น่าประหลาดทั้งสองประเด็นนี้ชี้นำไปสู่การทำความเข้าใจได้ว่ากิจกรรมที่สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้จึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดขึ้นในระบบสิ่งแวดล้อมอย่างเด็ดขาดเพราะนอกจากจะทำลายโครงสร้างการดำเนินงานแล้ว ยังอาจเป็นกิจกรรมที่อาจนำสิ่งเป็นพิษเข้าสู่ระบบได้อีกด้วย

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

จำเป็นต้องมีการวางมาตรฐานป้องกันอย่างเคร่งครัด ลักษณะการจัดการสิ่งแวดล้อม สามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

- การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนซึ่งต่างมีหลักการและวิธีการเฉพาะตัวเองเช่น หิน แร่ น้ำ อากาศ ดิน ป่าไม้สัตว์ป่า เมือง และเกาะ ฯลฯ ผู้จัดการต้องใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและใช้ทรัพยากรที่ทดแทนได้เฉพาะส่วนที่เพิ่มพูนทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไปต้องเกิดของเสียและมลพิษน้อยที่สุดและต้องควบคุมมิให้ทรัพยากรที่ใช้แล้วไม่หมดสิ้นให้สะอาดตลอดเวลา

- การกำจัดการบำบัดและฟื้นฟูของเสียและมลพิษ หมายถึงการกระทำใดๆ ก็ตามที่สามารถขจัดของเสียและมลพิษให้หมดไปหรือเสื่อมสภาพไปหรือหมดฤทธิ์เช่น การกำจัดขยะ (ขยะชุมชน ขยะติดเชื้อและกากสารพิษอันตราย) การบำบัดน้ำเสียและการฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมให้ฟื้นคืนสภาพปกติกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการขจัดของเสียและมลพิษในระบบสิ่งแวดล้อมต้องหมดสิ้นไปโดยเข้าสู่สภาวะปกติแล้วสามารถสร้างสภาวะปกติของโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของระบบให้ปกติและสุดท้ายสร้างความสมดุลในระบบสิ่งแวดล้อมให้ปรากฏต่อไป

- กิจกรรมที่เกิดขึ้นในระบบสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกระบบ การจัดการอาจทำลายโครงสร้างหรือทรัพยากรภายในระบบส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของระบบสิ่งแวดล้อมในที่สุดขณะที่มีกิจกรรมใช้ทรัพยากรนั้นย่อมเกิดของเสียและมลพิษจากเทคโนโลยีตามมาด้วยก็เช่นกันย่อมมีฤทธิ์ทำลายทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมในระบบเปลี่ยนแปลงไปทำให้บทบาทหน้าที่ของระบบสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

กล่าวโดยสรุป การจัดการสิ่งแวดล้อมก็คือการใช้ทรัพยากรหรือการกำจัดการบำบัดและการฟื้นฟูต่อของเสียและมลพิษหรือเป็นการควบคุมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งหมดชี้ให้เห็นว่ามนุษย์สามารถใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมได้แต่ต้องเป็นการใช้แบบยั่งยืนการใช้ทรัพยากรแต่ละครั้งย่อมสร้างของเสียและมลพิษจำเป็นต้องหาทางขจัดให้หมดไปถ้ามีกิจกรรมใดที่คาดว่าจะสร้างปัญหาจำเป็นต้องหาทางควบคุมมิให้ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมรวมถึงการทำให้กระบวนการวิทยาศาสตร์ของสิ่งแวดล้อมปกติอย่างยั่งยืนด้วย

ระดับการจัดการสิ่งแวดล้อม คือ การต้องทำให้กระบวนการวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมและของระบบสิ่งแวดล้อมมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอและยั่งยืนเพื่อให้มนุษย์และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ หรือสิ่งแวดล้อมรอบๆ มีความเป็นอยู่อย่างผาสุกอย่างยั่งยืนตลอดไป กระบวนการวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมไม่ปกติ หมายถึง สิ่งแวดล้อมไม่ปกติทั้งโครงสร้างและบทบาทหน้าที่และย่อมส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมไม่มากนักน้อยการจัดการสิ่งแวดล้อมแบ่งออกเป็น 3 ระดับได้แก่ ระดับระบบสิ่งแวดล้อม เนื่องด้วยการจัดการสิ่งแวดล้อมมุ่งให้ระบบสิ่งแวดล้อมทำงานปกติก่อให้เกิดสิ่งนำออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ผ่านการขออนุญาตจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังถือว่าผิดกฎหมาย

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

แนวการดำเนินการดังกล่าวต้องทำการสำรวจวิเคราะห์หาปัญหาและเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ลุ่มลึก แล้วใช้หลักการและวิธีการจัดการแบบผสมผสานดำเนินการระดับสิ่งแวดล้อมมีปัญหา เช่น การถูกคุกคาม หรือถูกรบกวนหรือกำลังสูญพันธุ์จำเป็นต้องจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นอย่างมีประสิทธิภาพปกติแล้วจะใช้ หลักการและวิธีการอนุรักษ์วิทยาได้แก่การใช้อย่างยั่งยืน การกักเก็บ การซ่อมแซม การรักษา การฟื้นฟู การพัฒนา การป้องกัน การสงวนและการแบ่งเขต อันหนึ่งอันใดหรือทั้งหมดก็แล้วแต่สภาวะของปัญหา ระดับโครงการการจัดการสิ่งแวดล้อมในระบบสิ่งแวดล้อมใดๆ ก็ตามจำเป็นต้องมีโครงการพัฒนาเพื่อการใช้ทรัพยากรโดยการนำออกนำเข้าและเข้าไปสัมพันธ์รวมไปถึงการกำจัดการบำบัดและการฟื้นฟูต่อของเสีย และมลพิษให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ดียิ่งขึ้นแต่การนำโครงการพัฒนาเข้าสู่ระบบนั้นย่อม มีกิจกรรมบางกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในหรือนอกระบบได้จำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการ พัฒนาเพื่อให้ประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อพบแล้วก็สร้าง มาตรการและแผนแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนดำเนินโครงการและต้องสร้างแผนติดตามตรวจสอบ เพื่อควบคุมมาตรการและแผนแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 ระดับเป็นงานที่สำคัญที่นักจัดการสิ่งแวดล้อมต้องตระหนักอยู่เสมอ ถ้าพบว่าสิ่งแวดล้อมใดๆ เกิดปัญหา ต้องใช้หลักการและวิธีการอนุรักษ์วิทยาช่วยจัดการส่วนกรณีการเกิดปัญหาของทั้งระบบสิ่งแวดล้อมต้องใช้ หลักและวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบผสมผสานมาดำเนินการจัดการสุดท้ายต้องเข้าใจเสมอว่าการนำ โครงการพัฒนาใดๆ เข้าสู่ระบบสิ่งแวดล้อมต้องทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนดำเนินการ โครงการเพื่อจะได้นำมาตรการและแผนแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาดำเนินการควบคู่กับการใช้ทรัพยากร รวมทั้งแผนติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพด้วยประเภทของระบบสิ่งแวดล้อม หมายถึง ระบบสิ่งแวดล้อม ที่มีทั้งพลังงาน (แสงอาทิตย์) และวัตถุ (น้ำ ธาตุอาหาร ฯลฯ) ผ่านเข้าออกระบบ ระบบสิ่งแวดล้อมนี้พบ เห็นทั่วไป เช่น ระบบสิ่งแวดล้อมป่าไม้ ระบบสิ่งแวดล้อมท้องถื่น ระบบสิ่งแวดล้อมเมือง/ชุมชน ระบบ สิ่งแวดล้อมน้ำกร่อย ระบบสิ่งแวดล้อมป่าชายเลน ฯลฯ ระบบสิ่งแวดล้อมปิด หมายถึง ระบบสิ่งแวดล้อมที่มีเพียงพลังงาน (แสงอาทิตย์) ผ่านเข้าออกได้แต่วัตถุไม่สามารถผ่านเข้าออกได้เช่น ระบบเรือนเพาะชำ เป็นต้น ระบบสิ่งแวดล้อมโดดเดี่ยว หมายถึงระบบสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีการไหลของพลังงานและวัตถุเข้าออก ระบบสิ่งแวดล้อม ตัวอย่าง ของระบบนี้คงเป็นระบบทางสังคมมากกว่า เช่น ระบบเมืองปิด ระบบ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ การตรวจวัดความยั่งยืนของระบบสิ่งแวดล้อมความเข้าใจเบื้องต้นความยั่งยืนของระบบ สิ่งแวดล้อมก็คือ ผลผลิตสิ่งนำออกของระบบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลาแล้วได้ ว่าสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งนำออกจากระบบมีศักยภาพในการให้ผลผลิตอย่างสม่ำเสมอและยั่งยืนดังนั้นตัว ดัชนีชี้วัดความยั่งยืนก็คือตัวดัชนีชี้วัดศักยภาพของระบบสิ่งแวดล้อมนั้น ซึ่งมีความหมาย เดียวกับตัวชี้วัด สิ่งนำออกจากระบบสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริษัท แมคโครคอนซัลแตนท์จำกัด และคณะ (2539) ได้ศึกษาระบบแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลนครราชสีมาพบว่าสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยได้ประมาณร้อยละ 20 และลดงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยได้ประมาณ 359 ล้านบาท/ปี และผลการศึกษายังพบอีกว่ามีวัสดุ 4 ประเภท ที่สามารถนำไปขายเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไปได้อีกคือ ประเภทกระดาษ ประเภทพลาสติก ประเภทแก้วและประเภทโลหะ การคัดแยกขยะมูลฝอยมีผลทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดน้อยลงและจากการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องการเกิดขยะมูลฝอยพลวัตการเกิดขยะมูลฝอยและการนำขยะมูลฝอยมาใช้ใหม่พบว่าสาเหตุหลักที่สำคัญที่จะสามารถนำขยะมูลฝอยที่ได้จากการคัดแยกหรือการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ที่ประชาชนในแต่ละบุคคลมีความรู้ความเข้าใจทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องในการจัดการขยะมูลฝอยตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะมูลฝอยในการนำกลับมาใช้ใหม่หรือสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้นได้

กิ่งกาญจน์ บุญมา (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในบ้านใหม่ หลังมอ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้มีการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนโดยในฐานะที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนได้เสียในการจัดการขยะและได้รับผลกระทบจากการทิ้งขยะมูลฝอยทั้งสิ้น เช่น ร้านค้า ประชาชนทั่วไป นักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการ ผลกระทบดังกล่าวส่งผลให้สิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการทิ้งขยะรวมถึงการให้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเป็นหลักการสำคัญในอันที่จะต้องช่วยกันเสริมสร้างและ ช่วยกันดำรงรักษาไว้ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชนบ้านใหม่ หลังมอต่อไปและอย่างบูรณาการ

ปรเมษฐ ห่วงมิตร (2549) ได้ศึกษาพบว่าพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครโดยรวมมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือด้านการนำกลับมาใช้ใหม่รองลงมาคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยและด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้ได้อีกในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลายๆใบและในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยประชาชนมีพฤติกรรม การทิ้งขยะเปียกในถังขยะรองรับเสมอผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่าเพศ อายุ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ในครอบครัวต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว และลักษณะที่อยู่อาศัย ต่างมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ มหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่แตกต่างกัน ถึงระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. 21

ศุภชัย ไชยลังกา (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อจัดทำแบบปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยใน เขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า การจัดการขยะมูลฝอยใน เขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยชุมชนมีการจัดการขยะมูลฝอย เช่น การเผา การนำขยะไปฝังกลบหรือแม้กระทั่งการนำมูลฝอยไปทิ้งตามที่สาธารณะโดยเฉพาะครัวเรือนต่างๆ ยังมิได้ มีการคัดแยกขยะการเข้ามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีระดับต่ำปริมาณมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มตามจำนวนประชากรและนักท่องเที่ยว อีกทั้งการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลแม่สายยังมีข้อจำกัดทางด้าน งบประมาณ บุคลากร เครื่องมือ ยานพาหนะในการบรรทุก ขยะมูลฝอย แต่ทางเทศบาลได้มีโครงการแผนฟื้นฟูแก้ไขในระยะยาว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร จัดการมูลฝอยที่นับวันเพิ่มมากขึ้น

มิตรา สมารถ และรักกิจ ศรีสรินทร์ (2540) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางความร่วมมือระหว่าง ประชาชนกับภาครัฐในการแยกประเภทมูลฝอยก่อนนำทิ้งผลการศึกษาวิจัยแยกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1) ข้อมูลพฤติกรรมและกลุ่มความคิดเห็นของประชาชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่า ครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 59.9) ไม่ได้แยกประเภทมูลฝอย เพราะการเก็บขนของพนักงานยังรวมอยู่ในรถคันเดียวจึงไม่มี ประโยชน์ในทางปฏิบัติแต่ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.7) พร้อมจะร่วมมือกับนโยบายการแยกประเภท มูลฝอยก่อนนำทิ้ง

2) ข้อมูลการปฏิบัติและข้อคิดเห็นของกลุ่มเจ้าหน้าที่ จากแบบสอบถามที่ส่งไปยัง เจ้าหน้าที่และ สำนักงานเขตต่างๆ ทั่วประเทศพบว่าปัญหาการจัดการมูลฝอยในพื้นที่มีหลายปัญหาด้วยกัน เช่น ปัญหา ขาดแคลนบุคลากร งบประมาณและอุปกรณ์เครื่องใช้ (ร้อยละ 53.7) ปัญหาระบบการจัดการไม่สามารถ รองรับปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นได้ (ร้อยละ 43.4) และปัญหาประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ (ร้อยละ 87.1) เป็นต้น

3) ข้อมูลจากการสังเกตการณ์จากพื้นที่เป้าหมาย 8 จังหวัดหัวเมืองหลัก คือ ระยอง พระนครศรีอยุธยา ขอนแก่น นครราชสีมา เชียงใหม่ พิษณุโลก ภูเก็ต และกระบี่ แสดงให้เห็นว่าทุก เทศบาลล้วนมีปัญหาาร่วมกัน 2 ประการ คือ งบประมาณในการจัดเก็บและการกำจัดมูลฝอยของท้องถิ่นมี ไม่เพียงพอและปัญหาประชาชนไม่ให้ความสำคัญและความร่วมมือกับการแยกประเภทมูลฝอยที่ได้ ดำเนินการไปแล้ว

4) ข้อเสนอแนะและการระดมสมอง สรุปพลได้ดังนี้ คือ การแยกประเภทมูลฝอยควรมุ่งเน้น เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชนการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการ แยกมูลฝอยรัฐควรให้การสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลให้มากขึ้นรณรงค์ให้ประชาชนและองค์กร บริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยและควรมีมาตรการทางกฎหมายที่จะ

เอกสารนี้ช่วยสร้างให้การดำเนินการแยกประเภทมูลฝอยก่อนนำทิ้งดำเนินการไปได้ด้วยดี

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ธนาพร ประสิทธิ์ธรรพพันธุ์ (2544) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการขยะชุมชน : กรณีบ้านดงม่อนกระติง นครลำปาง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ชุมชนมีการจัดการขยะมูลฝอย แบบมีส่วนร่วมด้วยตนเองการจัดหา แรงงานการบริหารกองทุนขยะตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมถึงการกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อ การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเป็นไปอย่างมีส่วนร่วมของชาวบ้านและมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาลนครลำปาง โดยได้รับการสนับสนุนจากโครงการพัฒนาแห่ง สหประชาชาติ การดำเนินการจัดการขยะของชุมชนของบ้านดงม่อนกระติงเป็นการเสริมการทำงานของ ชุมชน ให้มีศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอยการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบริการเป็นไปอย่างถูกต้องและ ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับกองทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินงาน พื้นที่การดำเนินงาน การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอย วิธีการสำรวจขยะมูลฝอย การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.1 พื้นที่ดำเนินการ
- 3.2 การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอย
- 3.3 การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

3.1 พื้นที่ดำเนินการ

เทศบาลตำบลบางนมโค ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเสนา ห่างจากที่ว่าการอำเภอเสนา ประมาณ 9 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ตำบลบ้านแพน อำเภอเสนา / ตำบลน้ำเต้า อำเภอบางบาล
- ทิศใต้ ตำบลสามตุ่ม อำเภอเสนา
- ทิศตะวันออก ตำบลบางยี่โท และตำบลช่างเหล็ก อำเภอบางไทร
- ทิศตะวันตก ตำบลสามกอ, ตำบลบ้านหลวง อำเภอเสนา

พื้นที่เทศบาลตำบลบางนมโค มีพื้นที่ทั้งหมด 20.49 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,780 ไร่ เทศบาลตำบลบางนมโคมีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 7 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน มีทั้งสิ้น 1,066 ครัวเรือน และจำนวนประชากรมีทั้งสิ้น 3,512 คน แยกเป็น ชาย 1,662 คน หญิง 1,850 คนพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้าง และอื่นๆ

3.2 การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอย

อัตราการผลิตมูลฝอยสามารถสื่อถึงปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนได้โดยตรงโดยทั่วไปอัตราการผลิตจะมีค่าแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นโดยสาเหตุหลักขึ้นอยู่กับกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ชุมชนเมืองมักมีอัตราการผลิตมูลฝอยมากกว่าชุมชนท้องถิ่นห่างไกล อย่างไรก็ตามในการที่ชุมชนแห่งหนึ่งมีอัตรา

การผลิตมูลฝอยมากกว่าอีกชุมชนหนึ่งไม่ได้หมายความว่าชุมชนที่มีอัตราการผลิตมูลฝอยมากกว่าจะมีการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สถานะภาพแยกว่าเนื่องจากการวิเคราะห์เรื่องมูลฝอยจำเป็นต้องประเมินถึงอัตราการกำจัดมูลฝอยของชุมชนที่มีอยู่ประกอบด้วย ปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมดต่อวัน/จำนวนประชากร

3.2.1 วิธีการสำรวจปริมาณขยะมูลฝอย

กากของเสียทั้งที่เป็นขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายจะมีปริมาณมากหรือน้อยมีสาเหตุจากปัจจัยหลายๆ ประการปัจจัยเหล่านี้เมื่อประกอบเข้าด้วยกันจะส่งผลต่อปริมาณกากของเสียที่เกิดขึ้น ณ ชุมชนใดชุมชนหนึ่ง หรือ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง อย่างไรก็ตามการที่ชุมชนแห่งหนึ่งมีอัตราการผลิตมูลฝอยมากกว่าอีกชุมชนหนึ่งไม่ได้ หมายความว่าชุมชนที่มีอัตราการผลิตมูลฝอยมากกว่าจะมีสถานะภาพแยกว่าเนื่องจากการวิเคราะห์เรื่องมูลฝอย จำเป็นต้องประเมินถึงอัตราการกำจัดมูลฝอยของชุมชนที่มีอยู่ประกอบด้วยปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมดต่อวัน/จำนวนประชากร

ปริมาณขยะมูลฝอยคำนวณจากการคาดการณ์ปริมาณขยะจากกองสาธารณสุขเทศบาลตำบลบางนมโค ปี 2562 เทศบาลตำบลบางนมโคจัดเก็บขยะมูลฝอยประเภทต่างๆ ที่ได้จากชุมชนและบ้านเรือนเฉลี่ย 3.1 ตันต่อวัน หรือมีปริมาณขยะเท่ากับ (3.1×365) หรือ 1,131.5 ตันต่อปี (ค่าการจัดเก็บค่าขยะช่วงเดือนตุลาคม 2562 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2563 จัดเก็บได้ 104,650 บาท)

3.3 การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลบางนมโคยังไม่มีการจัดทำแผนแม่บทและยังไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแต่อย่างใด ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการคัดแยกประเภทของขยะมูลฝอยทำให้เทศบาลต้องจัดเก็บและกำจัดขยะบางส่วนที่ตกค้างบนท้องถนนและชุมชนและต้องรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการจัดเก็บขยะที่ตกค้างอยู่ในย่านชุมชนอยู่บ่อยครั้งขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคมีแหล่งที่มาจากอาคารและบ้านเรือนขยะที่ทิ้งในแต่ละวันส่วนใหญ่เป็นประเภทขยะมูลฝอยสดหรือขยะมูลฝอยเปียก เช่น เศษอาหาร เศษเนื้อ เศษผัก ใบไม้และเปลือกผลไม้ รongลงมาเป็นขยะมูลฝอยทั่วไป เช่น เศษกระดาษ ถุงพลาสติก ของขมม และกล่องโฟม การจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้เกิดปัญหากลิ่นเหม็นของกองขยะปัญหาแมลงวันและสัตว์นำโรค ปัญหาควันไฟจากการเผาขยะมูลฝอยและปัญหาน้ำเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคจำนวน 3,512 คน โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 9 และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 มีสูตรดังนี้

$$n = N / 1 + Ne^2$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร ซึ่งเท่ากับ 3,512 คน

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ซึ่งเท่ากับ .05

ผลที่ได้จากการคำนวณ เท่ากับ 359.10 คน ใช้ 360 คน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วยข้อมูลทุติยภูมิได้แก่กฎหมาย ระเบียบ และ เอกสารงานทางวิชาการ และข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสอบถามกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ในเขตเทศบาลตำบลบางนมโค จำนวน 360 คน แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคและมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิดลำดับขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือและเนื้อหาแสดงได้ดังนี้

3.3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

- **แบบสอบถาม** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโค จำนวน 360 คน มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกคำตอบ (Check List) เนื้อหาในแบบสอบถามมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ และความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

- **แบบสัมภาษณ์** เป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน 30 คน ที่มีโครงสร้างประกอบด้วย คำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น (Open-ended Question) โดยเนื้อหาของแบบ สัมภาษณ์ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบันและการประเมินสภาพปัญหาในอนาคต การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลบางนมโคและปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

3.3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ศึกษาข้อมูลจากเอกสารผลงานวิจัย และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบางนมโคอย่างไม่เป็นทางการเพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสัมภาษณ์

จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้ครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา

ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาความเข้าใจของภาษาความเข้าใจตรงกันของคำถาม

นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาสอบแล้วแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สมบูรณ์ในการรวบรวมข้อมูล

เกณฑ์ชีวิตการจัดการขยะมูลฝอยด้านความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะชุมชนเทศบาลตำบลบางนมโค ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์ชีวิตการจัดการขยะมูลฝอย

คะแนน	เกณฑ์ชีวิต
0 - 49.99	ต่ำกว่าเกณฑ์
50.00 - 59.99	พอใช้
60.00 - 69.99	ดี
70.00 - 79.99	ดีมาก
80.00 - 100.00	ดีเยี่ยม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น
2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 ตัวอย่าง มาสรุปวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาแนวทางการจัดการ โดยอาศัยความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการและให้ความรู้ในการจัดการขยะ ชุมชนให้ถูกต้องเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและใส่ใจรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน
3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์คณะผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาล ตำบลและพนักงานเทศบาลตำบลด้วยการสัมภาษณ์แบบมีจุดเน้น (Focus Interview)

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแปลงเป็นรหัสตัวเลข และบันทึกลงในสื่อคอมพิวเตอร์ทางการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติพื้นฐานร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency)
- ข้อมูลผลการสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและการจัดการขยะมูลฝอยใช้ร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency)
- ข้อมูลผลการสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนใช้ร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้มาจำแนกและจัดหมวดหมู่แล้วสรุปเป็นประเด็นหลักและพรรณนาข้อความอย่างละเอียดเริ่มจากการทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแล้วนำข้อมูลที่มีความหมายในกลุ่มการจัดการขยะเดียวกันมาจัดให้อยู่ในหมวดหมู่แล้วจึงสรุปประเด็นหลักผู้วิจัยจำแนกและจัดหมวดหมู่ประเภทของข้อมูลตามลักษณะการสัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ผล

การศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการจัดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคการวิจัยดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคและใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และพนักงานเทศบาล ท้ายสุดผลการศึกษาวิจัยทั้งหมดจะนำมาสรุป และวิเคราะห์ผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

4.2 การวิเคราะห์สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบัน

4.3 ตัวแปรที่อิทธิพลต่อการจัดการขยะชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.1 การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

ผลการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างอย่างสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

เทศบาลตำบลบางนมโคยังขาดแผนแม่บทและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอยทำให้เป็นภาระแก่เทศบาลในการจัดเก็บและกำจัดขยะที่ตกค้างบนท้องถนนและชุมชนขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคมีแหล่งที่มาจากอาคารและบ้านเรือนขยะที่ทิ้งในแต่ละวันส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยสดหรือขยะมูลฝอยเปียก เช่น เศษอาหาร เศษเนื้อ เศษผัก ใบไม้ และเปลือกผลไม้ร่วงลงมาเป็นขยะมูลฝอยทั่วไป เช่น เศษกระดาษ ถุงพลาสติก ซองขนม และกล่องโฟม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้เกิดปัญหากลิ่นเหม็นของกองขยะปัญหาแมลงวันและสัตว์นำโรคชนิดต่างๆ ปัญหาควันไฟจากการเผาขยะมูลฝอยและปัญหาน้ำเสีย

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลบางนมโคมีจำนวน 360 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.25 ของประชากรทั้งสิ้น 3,512 คน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามหลักวิชาการทางสถิติข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังตารางที่ 4.1 ถึง 4.8

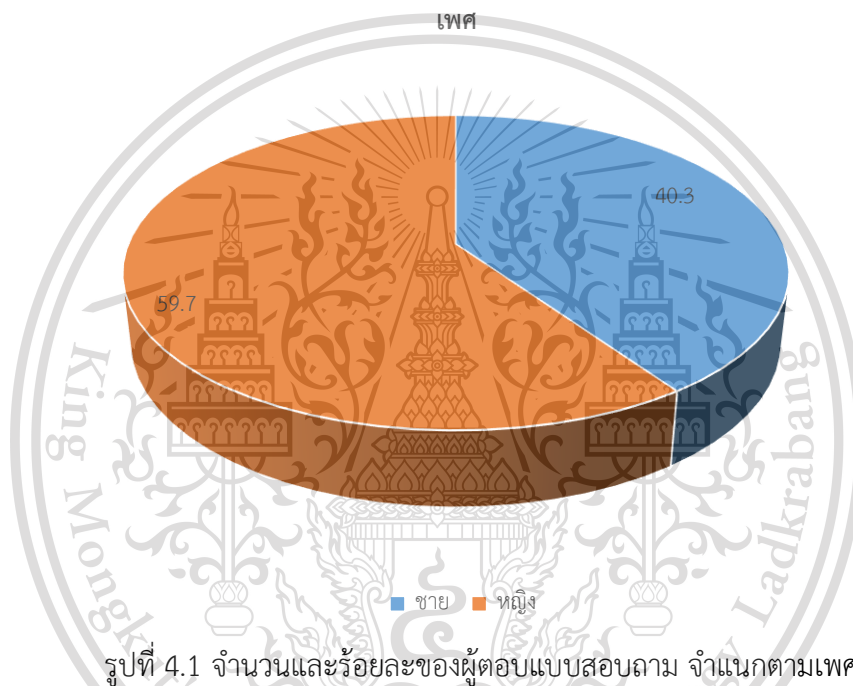
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	145	40.3
หญิง	215	59.7
รวม	360	100.0

รูปที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4.1 และรูปที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 360 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7 รองลงมา เป็นเพศชายจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 31-40 ปีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมาคืออายุ 41-50 ปีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 อายุ 50 ปีขึ้นไปจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 อายุระหว่าง 20-30 ปีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และอายุต่ำกว่า 20 ปีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 (ตารางที่ 4.2 และรูปที่ 4.2)

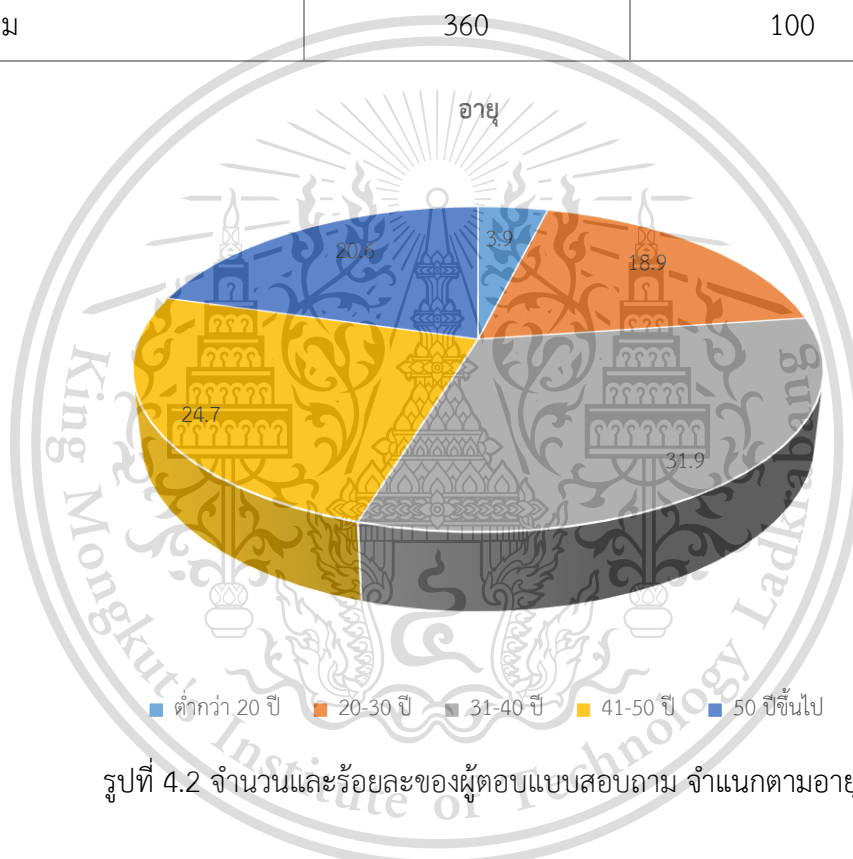
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	14	3.9
20-30 ปี	68	18.9
31-40 ปี	115	31.9
41-50 ปี	89	24.7
50 ปีขึ้นไป	74	20.6
รวม	360	100

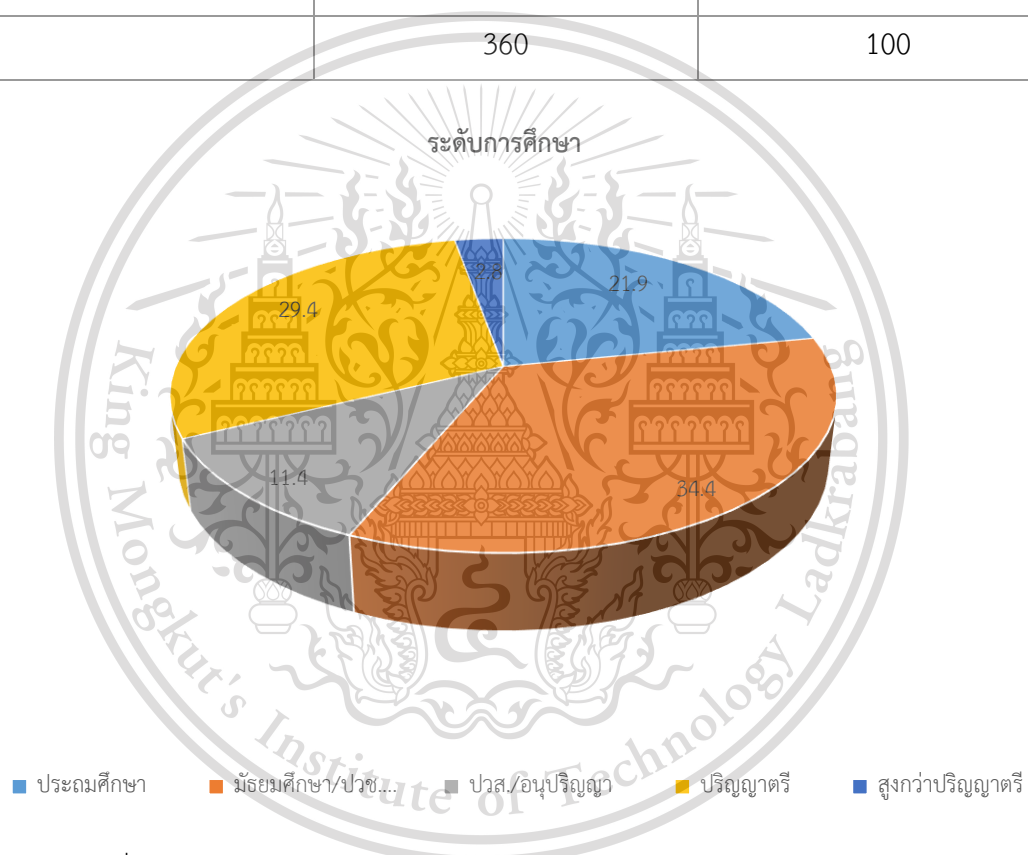
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	79	21.9
มัธยมศึกษา/ปวช.	124	34.4
ปวส./อนุปริญญา	41	11.4
ปริญญาตรี	106	29.4
สูงกว่าปริญญาตรี	10	2.8
รวม	360	100

รูปที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.3 และรูปที่ 4.3 แสดงระดับการศึกษาของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามประชากรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาปริญญาตรี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ระดับประถมศึกษา จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 ระดับปวส./อนุปริญญาจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และการศึกษิต่ำสุด สูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

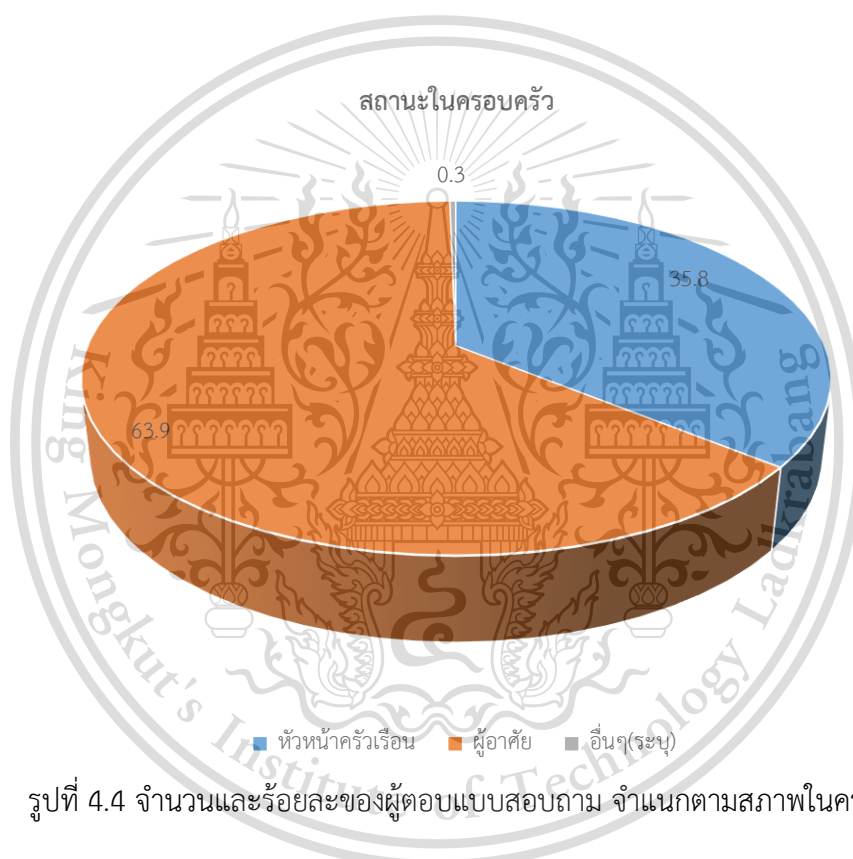
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน

สถานภาพในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หัวหน้าครัวเรือน	129	35.8
ผู้อาศัย	230	63.9
อื่นๆ (ระบุ)	1	0.3
รวม	360	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

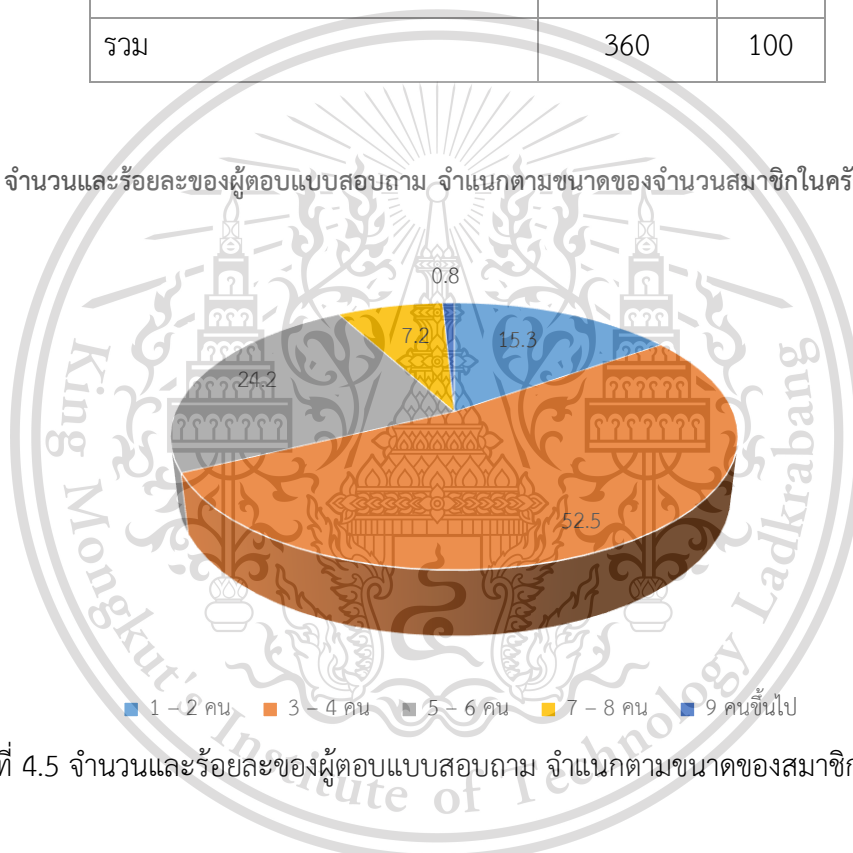
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ขนาดของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 2 คน	55	15.3
3 – 4 คน	189	52.5
5 – 6 คน	87	24.2
7 – 8 คน	26	7.2
9 คนขึ้นไป	3	0.8
รวม	360	100

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

รูปที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 4.4 และ 4.5 รูปที่ 4.4 และ 4.5 แสดงสถานภาพครัวเรือนและขนาดของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้อาศัยจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 63.9 รองลงมาเป็นหัวหน้าครัวเรือนจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 และต่ำสุดอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 สมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่มีจำนวน 3-4 คน จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คนจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 มีสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 มีสมาชิกในครัวเรือน 7-8 คน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และต่ำสุดมีสมาชิกในครัวเรือน 9 คนขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

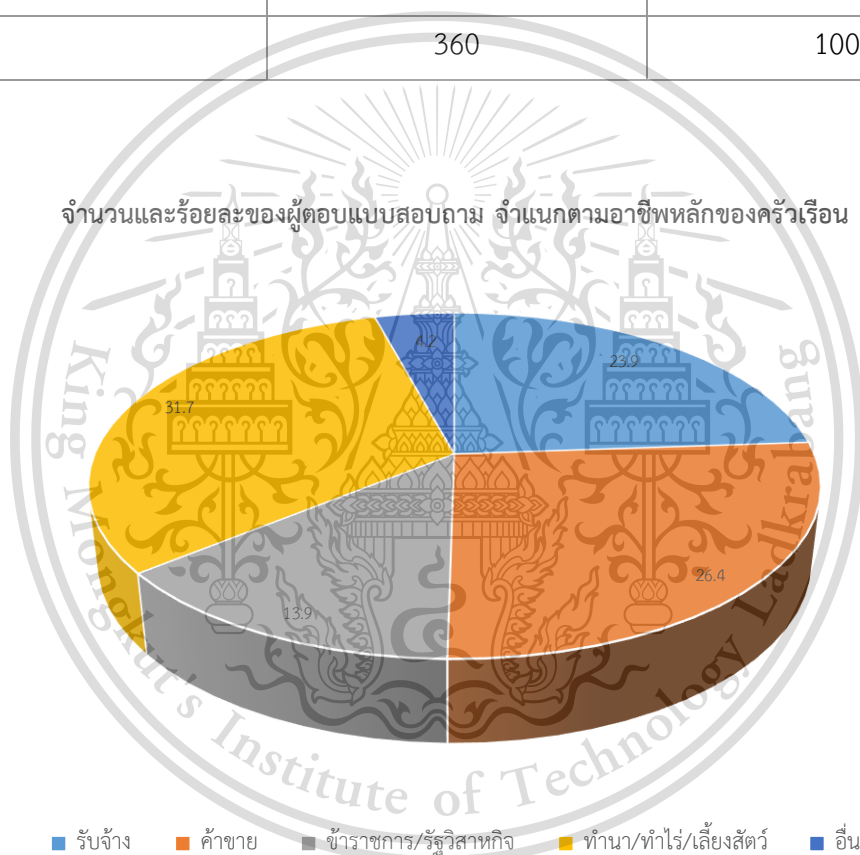
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพหลักของครัวเรือน

อาชีพหลักของครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้าง	86	23.9
ค้าขาย	95	26.4
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	50	13.9
ทำนา/ทำไร่/เลี้ยงสัตว์	114	31.7
อื่นๆ	15	4.2
รวม	360	100

รูปที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพในครัวเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

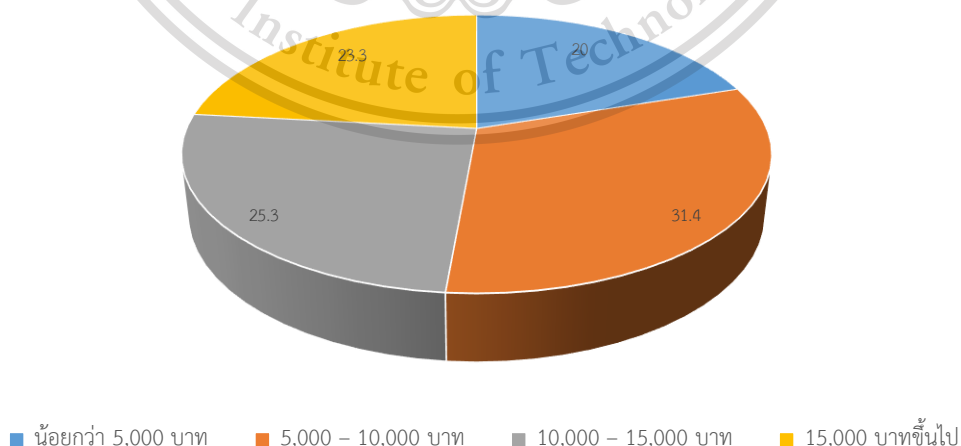
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.6 และ 4.7 รูปที่ 4.6 และ 4.7 สรุปอาชีพและรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา/ทำไร่/เลี้ยงสัตว์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมา ค้าขาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รับจ้าง จำนวน 86 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.9 ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 และต่ำสุด อื่นๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครัวเรือน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็น ร้อยละ 31.4 รองลงมา 10,000 – 15,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 รายได้ 15,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และต่ำสุด น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน

ระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาท	72	20.0
5,000 – 10,000 บาท	113	31.4
10,000 – 15,000 บาท	91	25.3
15,000 บาทขึ้นไป	84	23.3
รวม	360	100

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน

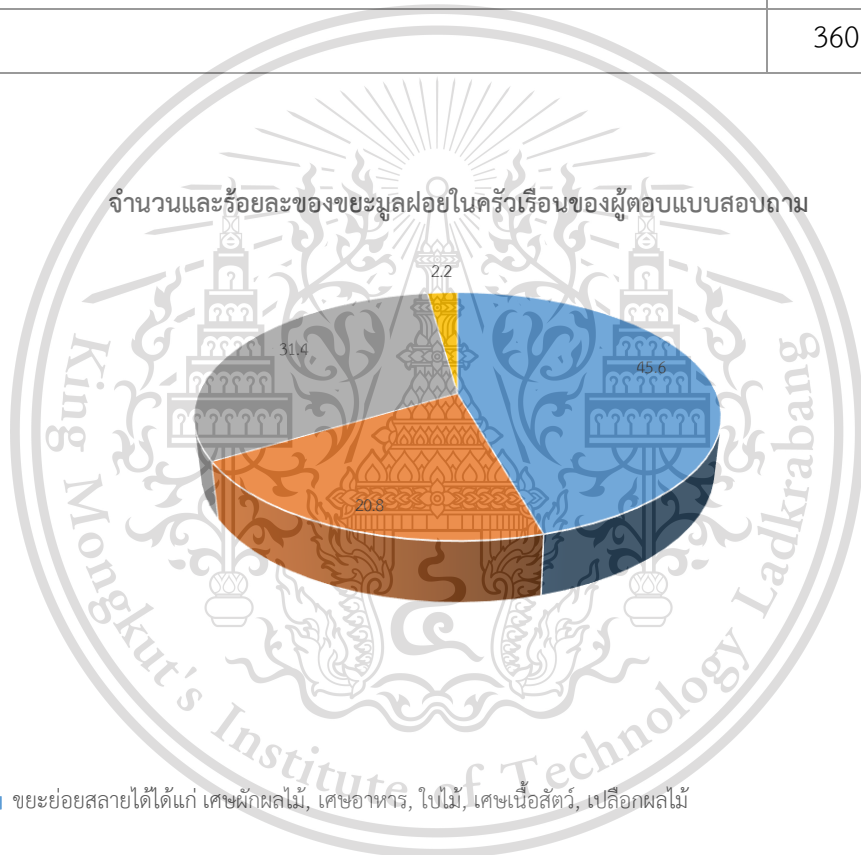
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ในครัวเรือน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของขยะมูลฝอยในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยประเภทใด	จำนวน	ร้อยละ
ขยะย่อยสลายได้ได้แก่ เศษผักผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เปลือก	164	45.6
ขยะรีไซเคิลได้แก่แก้ว กระดาษ กระป๋องเครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษอลูมิเนียม	75	20.8
ขยะทั่วไป ได้แก่ถุงพลาสติก ขงขนม โฟม พอยล์ ห่อพลาสติก	113	31.4
ขยะอันตราย ได้แก่ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุ	8	2.2
อื่นๆ.....	-	-
รวม	360	100

- ขยะย่อยสลายได้ได้แก่ เศษผักผลไม้, เศษอาหาร, ใบไม้, เศษเนื้อสัตว์, เปลือกผลไม้
- ขยะรีไซเคิลได้แก่แก้ว, กระดาษ, กระป๋องเครื่องดื่ม, เศษพลาสติก, เศษอลูมิเนียม
- ขยะทั่วไป ได้แก่ถุงพลาสติก, ขงขนม, โฟม, พอยล์, ห่อพลาสติก
- ขยะอันตราย ได้แก่ถ่านไฟฉาย, หลอดฟลูออเรสเซนต์, แบตเตอรี่, ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช, กระป๋องสเปรย์, บรรจุสีหรือสารเคมี

รูปที่ 4.8 ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านส่วนใหญ่เป็นขยะประเภทใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. 37

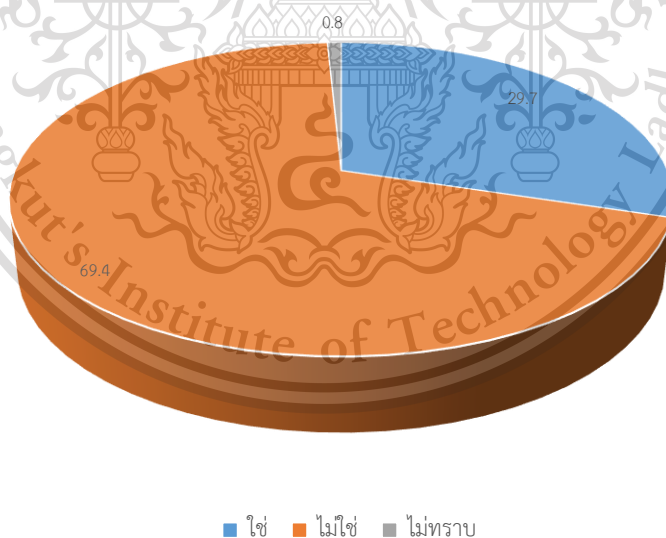
ตารางที่ 4.8 และรูปที่ 4.8 สรุปประเภทของขยะมูลฝอยที่พบในแต่ละครัวเรือน ขยะส่วนใหญ่เป็นขยะย่อยสลายได้ ได้แก่ เศษผักผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เปลือกผลไม้ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาเป็นขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก ซองขนม โฟม พอยล์ ท่อพลาสติก จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 ขยะรีไซเคิล ได้แก่ แก้ว กระดาษ กระจก เครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษอลูมิเนียม จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และต่ำสุดขยะอันตราย ได้แก่ ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระจกสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

4.1.2 ความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน

จากแบบสอบถามจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน

ข้อคำถามที่ 1 ขยะหมายถึงสิ่งของต่างๆ ที่ไม่มีประโยชน์และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์อะไรได้อีก ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ไม่ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 รองลงมา ตอบว่า “ใช่” จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 และน้อยที่สุด ตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ขยะหมายถึงสิ่งของต่างๆ ที่ไม่มีประโยชน์และไม่สามารถนำมาใช้ ประโยชน์อะไรได้อีก

รูปที่ 4.9 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 1

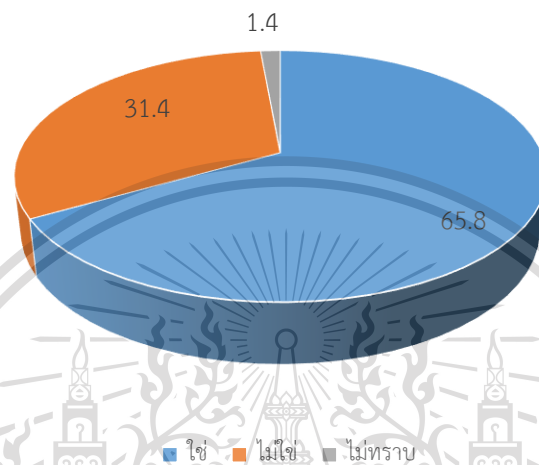
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ข้อคำถามที่ 2 ขยะเปียกหมายถึง เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 237 คน คิดเป็น ร้อยละ 65.8 รองลงมาตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 และน้อยที่สุด ตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

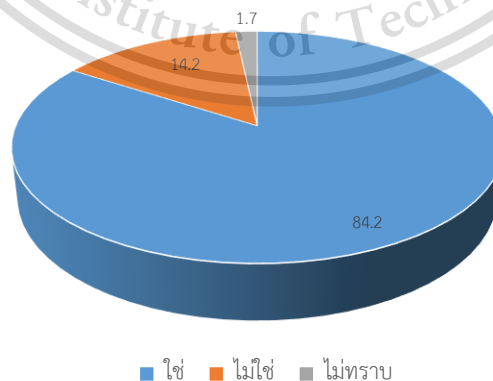
ขยะเปียกหมายถึง เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้

รูปที่ 4.10 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 2

ข้อคำถามที่ 3 ขยะแห้งหมายถึง ขยะพวกกระดาษ พลาสติก เศษเหล็ก แก้ว กระจก อลูมิเนียม ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็น คำตอบที่ถูกจำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 84.2 รองลงมา ตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 51 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.2 และน้อยที่สุด ตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ขยะแห้งหมายถึง ขยะพวกกระดาษ พลาสติก เศษเหล็ก แก้ว กระจก อลูมิเนียม

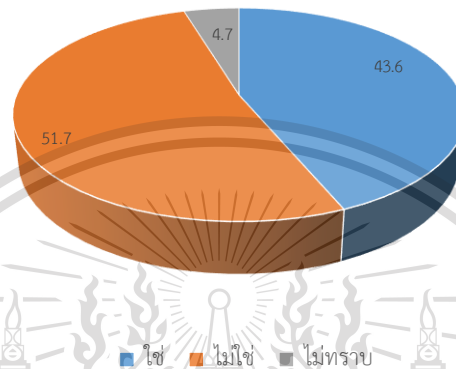

เอกสารนี้เป็นเอกสารรูปที่ 4.11 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านการคัดแยกขยะคำถามที่ 3 นี้ด้านการคัดแยกขยะ ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 4 ขยะที่เปียกน้ำทุกชนิดหมายถึงขยะเปียก ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ไม่ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา ตอบว่า “ใช่” จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6 และน้อยที่สุด ตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

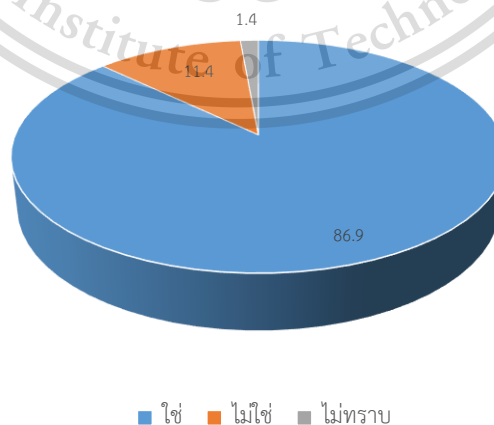
ขยะที่เปียกน้ำทุกชนิดหมายถึงขยะเปียก

รูปที่ 4.12 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 4

ข้อคำถามที่ 5 การคัดแยกขยะทำให้ปริมาณขยะน้อยลงผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 86.9 รองลงมา ตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และน้อยที่สุด ตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

การคัดแยกขยะทำให้ปริมาณขยะน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

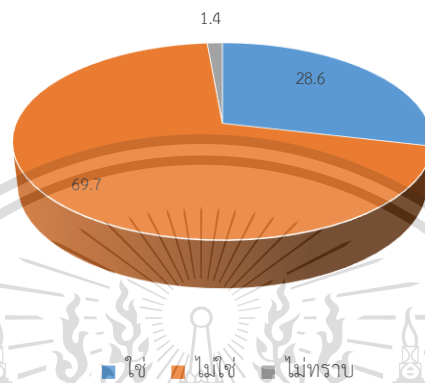
รูปที่ 4.13 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 5

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 6 การแก้ปัญหาขณะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการเท่านั้น ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ไม่ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 69.7 รองลงมา ตอบว่า “ใช่” จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

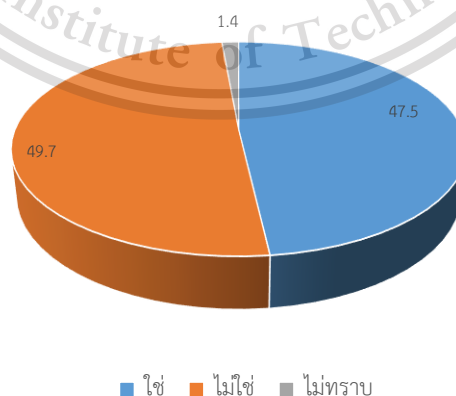
การแก้ปัญหาขณะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการเท่านั้น

รูปที่ 4.14 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขณะคำถามที่ 6

ข้อคำถามที่ 7 ขยะมูลฝอยทุกประเภทควรเก็บรวบรวมไว้ด้วยกัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ไม่ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 179 คนคิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมาตอบว่า “ใช่” จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

ขยะมูลฝอยทุกประเภทควรเก็บรวบรวมไว้ด้วยกัน

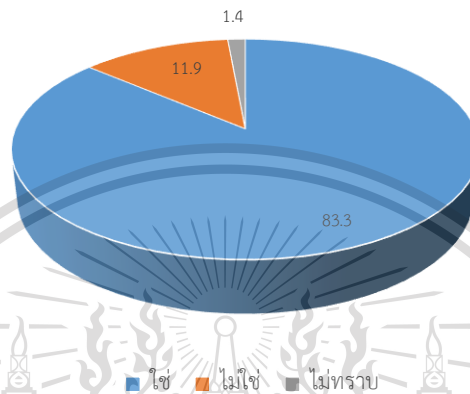

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 รูปที่ 4.15 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขณะคำถามที่ 7
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 8 แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชหลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นขยะอันตราย ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมาตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

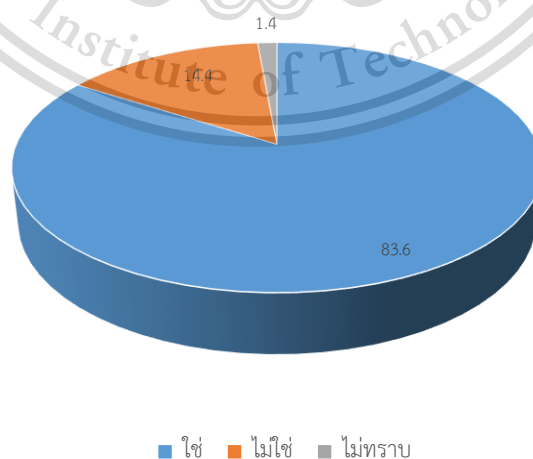
ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชหลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นขยะอันตราย

รูปที่ 4.16 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 8

ข้อคำถามที่ 9 ขยะมูลฝอยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 83.6 รองลงมาตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ขยะมูลฝอยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อมนุษย์

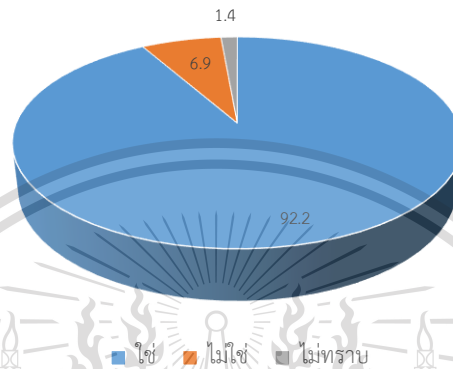

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 รูปที่ 4.17 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 9
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 10 การแยกขยะอันตรายต่างๆก่อนนำไปทิ้งเป็นสิ่งจำเป็น ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 92.2 รองลงมาตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

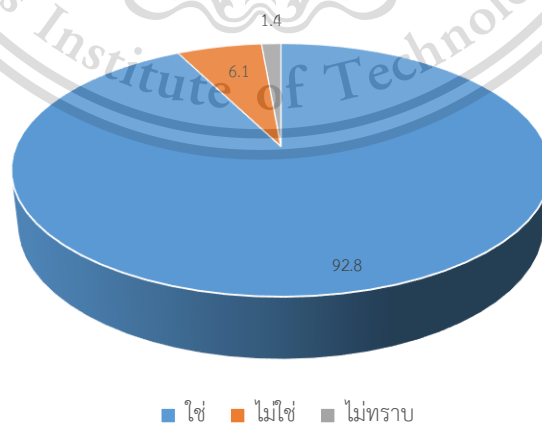
การแยกขยะอันตรายต่างๆก่อนนำไปทิ้งเป็นสิ่งจำเป็น

รูปที่ 4.18 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 10

ข้อคำถามที่ 11 การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก โฟม สามารถช่วยลดปริมาณขยะ ได้ผล การศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 92.8 รองลงมา ตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และน้อยที่สุด ตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก โฟม สามารถช่วยลดปริมาณขยะ

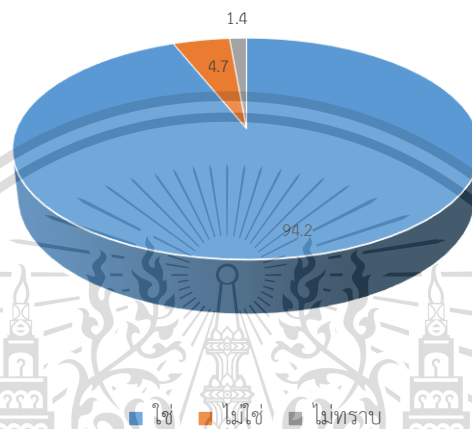
รูปที่ 4.19 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 12 การคัดแยกขยะก่อนทิ้งช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 94.2 รองลงมาตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

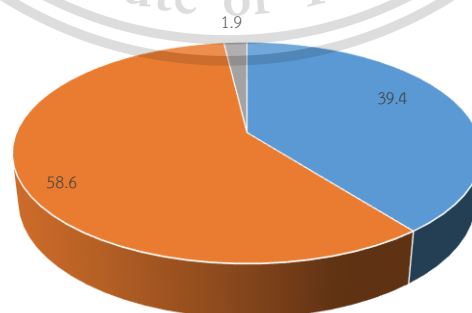
การคัดแยกขยะก่อนทิ้งช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 4.20 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 12

ข้อคำถามที่ 13 ขยะมูลฝอยสดจากสัตว์มูลสัตว์ไม่สามารถกำจัดโดยวิธีการฝังกลบ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ไม่ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมาตอบว่า “ใช่” จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ขยะมูลฝอยสดจากสัตว์มูลสัตว์ไม่สามารถกำจัดโดยวิธีการฝังกลบ

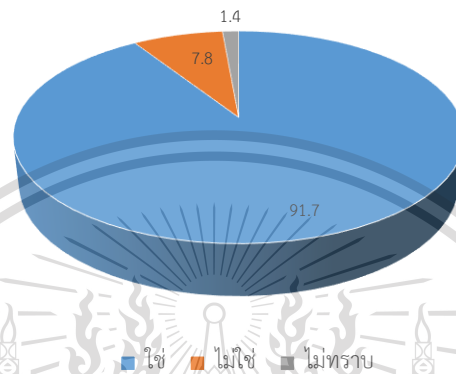

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 รูปที่ 4.21 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 13
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 14 ขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 รองลงมาตอบว่า “ไม่ใช่” จำนวน 28 คนคิดเป็นร้อยละ 7.8 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

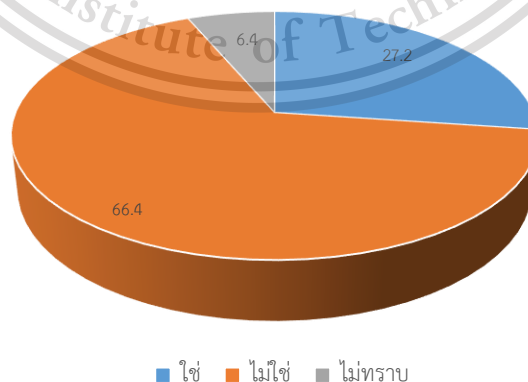
ขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค

รูปที่ 4.22 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 14

ข้อคำถามที่ 15 การกำจัดขยะอันตรายมีวิธีการเหมือนขยะทั่วไป ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ไม่ใช่” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาตอบว่า “ใช่”จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และน้อยที่สุดตอบว่า “ไม่ทราบ” จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

การกำจัดขยะอันตรายมีวิธีการเหมือนขยะทั่วไป

รูปที่ 4.23 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านขยะคำถามที่ 15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

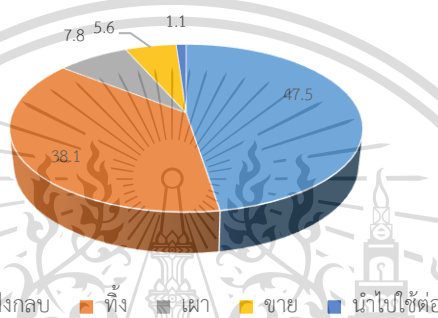
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

4.1.3 การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการขยะของประชากรซึ่งมีรายละเอียดได้ดังนี้

ข้อคำถามที่ 1 รูปแบบการจัดการขยะประเภทหลอดไฟ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ฝังกลบ” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ตอบว่า “เผา” จำนวน 28 คนคิดเป็นร้อยละ 7.8 ตอบว่า “ขาย” จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และน้อยที่สุดตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

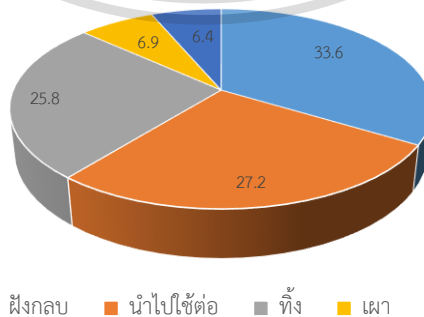
รูปแบบการจัดการขยะประเภทหลอดไฟ

รูปที่ 4.24 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 1

ข้อคำถามที่ 2 รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษอาหาร เศษผักผลไม้ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ฝังกลบ” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมา ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 ตอบว่า “เผา” จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 และน้อยที่สุดตอบว่า “ขาย” จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้

รูปที่ 4.25 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 2

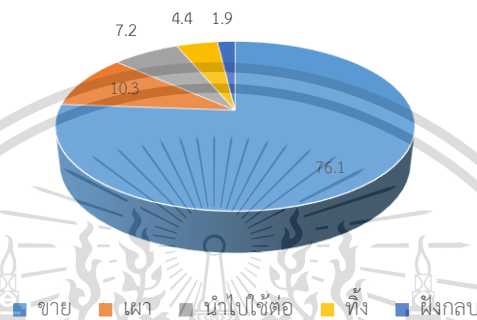
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 3 รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษกระดาษ หนังสือเก่า ผลการศึกษาสรุปว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ขาย” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 76.1 รองลงมาตอบว่า “เผา” จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และน้อยที่สุดตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

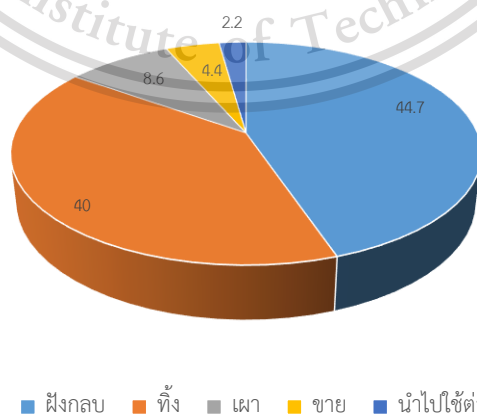
รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษกระดาษ หนังสือเก่า

รูปที่ 4.26 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 3

ข้อคำถามที่ 4 รูปแบบการจัดการขยะประเภท ถ่านไฟฉาย ผลการศึกษาสรุปว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า “ฝังกลบ” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ตอบว่า “เผา” จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 ตอบว่า “ขาย” จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และน้อยที่สุดตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

รูปแบบการจัดการขยะประเภท ถ่านไฟฉาย

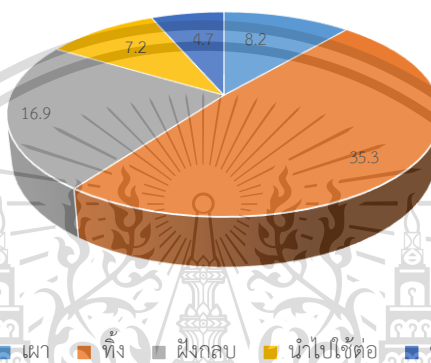
เอกสารนี้เป็นเอกสารรูปที่ 4.27 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 4 ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 5 รูปแบบการจัดการขยะประเภท โฟม ผลการศึกษาสรุปแบบสอบถามพบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “เผา” จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมา ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 ตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และน้อยที่สุดตอบว่า “ขาย” ซึ่งเป็น คำตอบที่ถูกจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

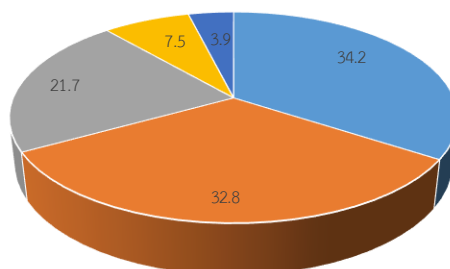
รูปแบบการจัดการขยะประเภท โฟม

รูปที่ 4.28 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 5

ข้อคำถามที่ 6 รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษผ้า ผลการศึกษาสรุปว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 รองลงมา ตอบว่า “เผา” จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 ตอบว่า “ขาย” จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และน้อยที่สุดตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

6 รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษผ้า

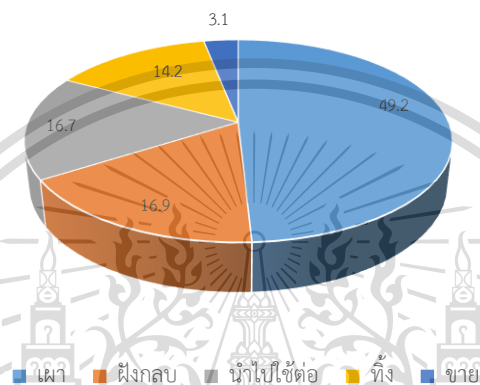

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ... นำไปใช้ต่อ เผา ทิ้ง ขาย ฝังกลบ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งหวังจะให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
รูปที่ 4.29 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 6

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 7 รูปแบบการจัดการขยะประเภท ใบไม้กิ่งไม้ ผลการศึกษาสรุปว่าประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “เผา” จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมา ตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 และน้อยที่สุดตอบว่า “ขาย” จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

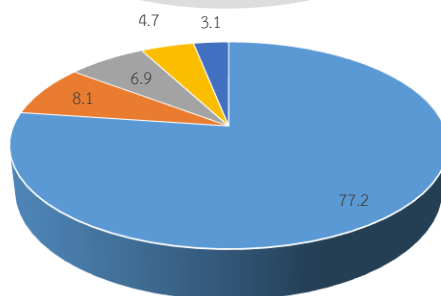
รูปแบบการจัดการขยะประเภท ใบไม้กิ่งไม้

รูปที่ 4.30 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 7

ข้อคำถามที่ 8 รูปแบบการจัดการขยะประเภท ขวดแก้ว ผลการศึกษาสรุปว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ขาย” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2 รองลงมา ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และน้อยที่สุดตอบว่า “เผา” จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

รูปแบบการจัดการขยะประเภท ขวดแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ... (The text is partially obscured and difficult to read due to the watermark and overlapping text.)

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ข้อคำถามที่ 9 รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษโลหะ ผลการศึกษาสรุบบนแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ชาย” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 รองลงมา ตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 และน้อยที่สุดตอบว่า “เผา” จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

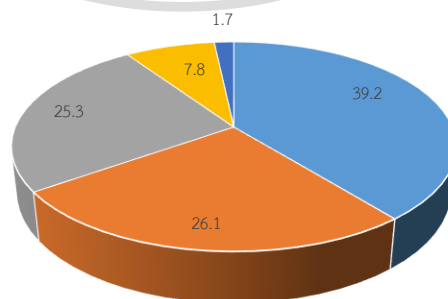
รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษโลหะ

รูปที่ 4.32 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 9

ข้อคำถามที่ 10 รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษอิฐ ชิ้นส่วนของคอนกรีต กระเบื้องผล การศึกษาสรุบบนแบบสอบถาม พบว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมา ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ตอบว่า “ชาย” จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 และน้อยที่สุดตอบว่า “เผา” จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

รูปแบบการจัดการขยะประเภท เศษอิฐ ชิ้นส่วนของคอนกรีต กระเบื้องผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ผู้ใช้ต้องรับผิดชอบต่อการใช้งาน และต้องอ้างอิงถึงที่มาของเอกสารทุกครั้งในการนำไปใช้

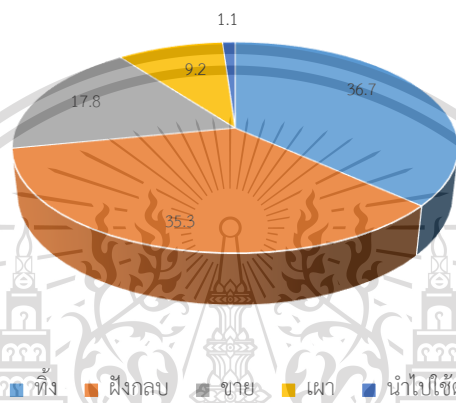
รูปที่ 4.33 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 10

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ข้อคำถามที่ 11 รูปแบบการจัดการขยะประเภท กระจังสเปรย์กระจังบรรจุสารเคมี ผลการศึกษาสรุปว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาตอบว่า “ฝังกลบ” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 ตอบว่า “ขาย” จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 ตอบว่า “เผา” จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 และน้อยที่สุดตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

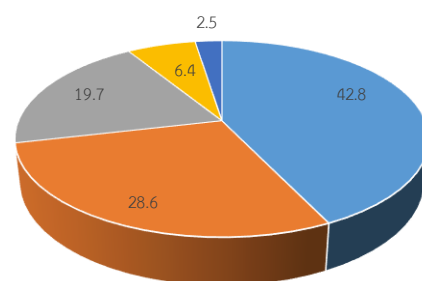
รูปแบบการจัดการขยะประเภท กระจังสเปรย์กระจังบรรจุสารเคมี

รูปที่ 4.34 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 11

ข้อคำถามที่ 12 รูปแบบการจัดการขยะประเภท แบตเตอรี่ ผลการศึกษาสรุปแบบสอบถามพบว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ขาย” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมา ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 และ น้อยที่สุดตอบว่า “เผา” จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

รูปแบบการจัดการขยะประเภท แบตเตอรี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

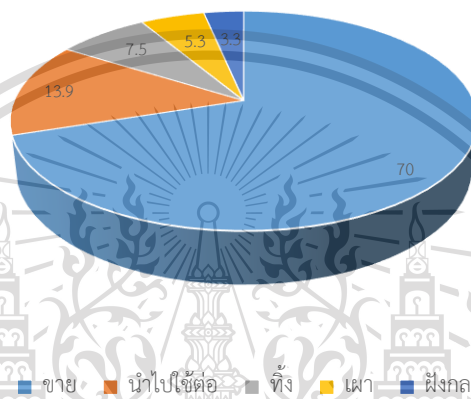
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.35 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 12

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ข้อคำถามที่ 13 รูปแบบการจัดการขยะประเภท ขวดพลาสติก ผลการศึกษาสรุปว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ขาย” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมา ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตอบว่า “เผา” จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และน้อยที่สุด ตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

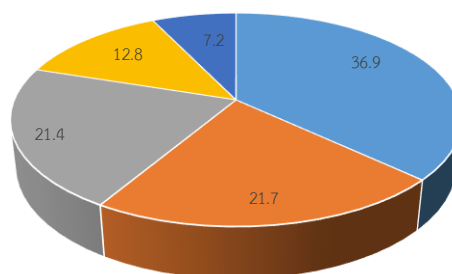
รูปแบบการจัดการขยะประเภท ขวดพลาสติก

รูปที่ 4.36 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 13

ข้อคำถามที่ 14 รูปแบบการจัดการขยะประเภท ถังพลาสติก ผลการศึกษาสรุปว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “เผา” จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมา ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 ตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 ตอบว่า “ขาย” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และน้อยที่สุดตอบว่า “ฝังกลบ” จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2

รูปแบบการจัดการขยะประเภท ถังพลาสติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

รูปที่ 4.37 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 14

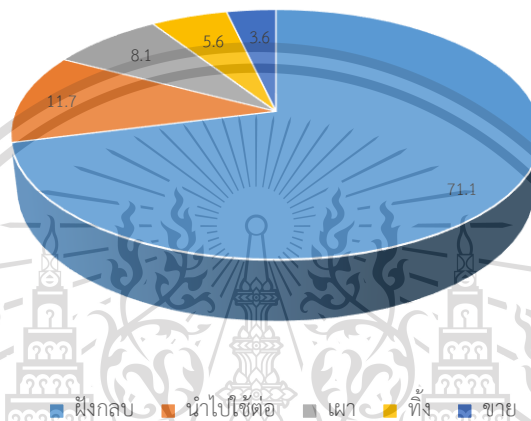
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ข้อคำถามที่ 15 รูปแบบการจัดการขยะประเภท ขยะมูลฝอยสด เช่น ซากสัตว์มูลสัตว์ ผลการศึกษาสรุปว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตอบว่า “ฝังกลบ” ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก จำนวน 256 คนคิดเป็นร้อยละ 71.1 รองลงมาตอบว่า “นำไปใช้ต่อ” จำนวน 42 คนคิดเป็นร้อยละ 11.7 ตอบว่า “เผา” จำนวน 29 คนคิดเป็นร้อยละ 8.1 ตอบว่า “ทิ้ง” จำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 5.6 และน้อยที่สุดตอบว่า “ขาย” จำนวน 13 คนคิดเป็นร้อยละ 3.6

รูปแบบการจัดการขยะประเภท ขยะมูลฝอยสด เช่น ซากสัตว์มูลสัตว์

รูปที่ 4.38 สัดส่วนและคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะคำถามที่ 15

4.2 การวิเคราะห์สภาพปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบัน

ผลการศึกษาที่น่าเสนอในหัวข้อที่ 4.1 พบว่าขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคมีแหล่งที่มาจากอาคารบ้านเรือน ขยะที่ทิ้งในแต่ละวันส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยสดหรือขยะมูลฝอยเปียกประเภทขยะย่อยสลายได้เช่น เศษผักผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เปลือกผลไม้ รองลงมาเป็นขยะทั่วไป เช่น ถุงพลาสติก ขงขนม โฟม พอยล์ และท่อพลาสติก ประชาชนส่วนใหญ่จัดการขยะมูลฝอยด้วยตนเอง โดยไม่ได้ให้ความสำคัญในการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยทิ้งขยะมูลฝอยตามภาชนะที่จัดเองในครัวเรือนก่อนนำไปกองเผา ประชาชนในบางครัวเรือนเก็บขยะใส่ถุงรวมกับขยะประเภทอื่นๆ โดยไม่มีภาชนะรองรับแล้วนำไปทิ้งตามที่สาธารณะริมทางเดินและข้างถนน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหากลิ่นเหม็นปัญหาแมลงวันและสัตว์นำโรคชนิดต่างๆ ปัญหาควันไฟจากการเผาขยะมูลฝอยปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนโดยตรงหากไม่มีมาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขที่เหมาะสม ปัญหาที่เกิดจากขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้นมากและรวดเร็ว

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.7 มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปีร้อยละ 31.9 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 34.4 สถานภาพในครัวเรือนเป็น ไม่ว่ากรณใดของทั้งสี่ อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ผู้อาศัย ร้อยละ 63.9 ขนาดของสมาชิกในครัวเรือน 3-4 ร้อยละ 52.5 ประกอบอาชีพ ทำนา/ทำไร่/เลี้ยง

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

สัตว์ร้อยละ 31.7 มีรายได้รวมของครัวเรือน 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 31.4 ขยะมูลฝอยมีแหล่งที่มา จากอาคาร บ้านเรือน ขยะส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมการปรุงอาหาร และ รับประทานอาหาร มีขยะชนิด เศษผักผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เปลือกผลไม้ร้อยละ 45.6 ซึ่งจัดอยู่ในประเภทขยะมูลฝอยสด หรือขยะมูลฝอยเปียกที่ย่อยสลายได้ การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบ แบบสอบถาม ส่วนใหญ่มี ความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะและการจัดการขยะมูลฝอย แต่มีพฤติกรรมกา รทิ้ง ขยะไม่เป็นระเบียบ ไม่เหมาะสม ขาดระเบียบวินัย ขาดจิตสำนึก และทัศนคติที่มีต่อการจัดการขยะมูล ฝอยควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้มีจิตสำนึก และให้เกิดความตระหนักต่อการแก้ไขปัญหา ควรส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชน รวมทั้งรณรงค์และประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกด้านการจัดการขยะมูล ฝอยแก่ประชาชนให้ถูกวิธีเปิดโอกาสให้ผู้ได้รับผลกระทบเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการจัดการขยะมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาต่อไป เพื่อเป็นการประเมินความรู้เกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมกาจัดการขยะชุมชนเทศบาลตำบล บางนมโค ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์ชี้วัดผลการตอบแบบสอบถามดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงผลสรุปพฤติกรรมกาจัดการขยะโดยภาพรวมของกลุ่มประชากรจากคำถาม

คะแนน	เกณฑ์ชี้วัด
0-49.99	ต่ำกว่าเกณฑ์
50.00-59.99	พอใช้
60.00-69.99	ดี
70.00-79.99	ดีมาก
80.00-100.00	ดีเยี่ยม

ทั้งหมด 15 ข้อผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าประชากรในตำบลบางนมโคมีพฤติกรรมกาจัด ขยะที่ไม่เหมาะสม โดยมีระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์พอใช้เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ตารางที่ 4.10 สรุปการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

ประเภทขยะ	การจัดการ	ร้อยละ	รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย			เกณฑ์ระดับการจัดการ
			เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ	
1. หลอดไฟ	ฝังกลบ	47.5	เหมาะสม		- คัดแยกก่อน นำไปกำจัดใส่ถุงที่ไม่รั่วซึม ก่อนกำจัด	ต่ำกว่าเกณฑ์
2. เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้	ฝังกลบ	33.6	เหมาะสม		- ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก/ เลี้ยงสัตว์ได้	ต่ำกว่าเกณฑ์
3. เศษกระดาษ หนังสือเก่า	ขาย	76.1	เหมาะสม		- เพิ่มรายได้ในครัวเรือน	ดีมาก
4. ถ่านไฟฉาย	ฝังกลบ	44.7	เหมาะสม		- คัดแยกก่อน นำไปกำจัด/นำกลับมาแปรรูป ใช้ใหม่ได้แต่ ในปัจจุบันยัง ไม่มีมูลค่าพอที่จะขายได้	ต่ำกว่าเกณฑ์
5. โฟม	เผา	35.8		ไม่เหมาะสม	- เกิดก๊าซพิษ/ รณรงค์ ลดลง ให้นำไปใช้ใหม่ / ขายเพิ่ม รายได้	ต่ำกว่าเกณฑ์
6. เศษผ้า	นำไปใช้ต่อ	34.2	เหมาะสม		- นำไปใช้ต่อได้	ต่ำกว่าเกณฑ์
7. ใบไม้กิ่งไม้	เผา	49.2		ไม่เหมาะสม	- เกิดมลพิษ / ทำปุ๋ยหมัก	ต่ำกว่าเกณฑ์
8. ขวดแก้ว	ขาย	77.2	เหมาะสม		- เพิ่มรายได้ในครัวเรือน	ดีมาก
9. เศษโลหะ	ขาย	70.8	เหมาะสม		- เพิ่มรายได้ในครัวเรือน	ดีมาก

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ประเภทขยะ	การจัดการ	ร้อยละ	รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย			เกณฑ์ระดับการจัดการ
			เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ	
10.เศษอิฐ ชิ้นส่วนของ คอนกรีต กระเบื้อง	ฝังกลบ	39.2		ไม่เหมาะสม	- นำไปถมที่ลุ่ม / ปรับปรุงพื้นที่	ต่ำกว่า เกณฑ์
11.กระป๋อง สเปรย์ กระป๋อง บรรจุสารเคมี	ทิ้ง	36.7		ไม่เหมาะสม	- สารพิษ อันตราย /คัด แยกก่อน นำไป กำจัด ในที่ เหมาะสม	ต่ำกว่า เกณฑ์
12.แบตเตอรี่	ขาย	42.8		เหมาะสม	- ขายร้านตัวแทน จำหน่าย	ต่ำกว่า เกณฑ์
13.ขวดพลาสติก	ขาย	70.0	เหมาะสม		- เพิ่มรายได้ใน ครัวเรือน	ดีมาก
14.ถุงพลาสติก	เผา	36.9		ไม่เหมาะสม	- เกิดก๊าซพิษ / รณรงค์ ลดงด ใช้ถุงพลาสติก / นำไปใช้ใหม่	ต่ำกว่า เกณฑ์
15.ขยะมูลฝอย สด เช่นซาก สัตว์ มูลสัตว์	ฝังกลบ	71.1	เหมาะสม		- ช่วยในการ ปรับปรุง สภาพ ดิน	ดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. 56

สรุป การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนคิดเป็นร้อยละ 51.05 เกณฑ์ระดับการ
จัดการอยู่ในช่วง พอใช้

พฤติกรรมการจัดการขยะที่ไม่เหมาะสมของประชาชนนี้เป็นเหตุให้เกิดปัญหาในการ จัดการขยะ
ของตำบลบางนมโค แนวทางในการแก้ปัญหาแนวทางหนึ่งคือการจัดอบรมให้แก่ ประชาชน ซึ่งการจัด
อบรมจำเป็นต้องทราบกลุ่มประชากรเป้าหมายผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหากกลุ่มประชากร
เป้าหมายโดยยึดระดับคะแนนที่ร้อยละ 60 เป็นระดับคะแนนอ้างอิงซึ่งถือเป็นระดับคะแนนในเกณฑ์ดีตัว
แปรต้นในการวิเคราะห์นี้มีทั้งสิ้น 5 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตารางที่ 4.11 สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะของประชากร แยกตามตัวแปรต้น จะเห็นได้ว่า
ประชากรในทุกกลุ่มตัวแปรต้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะใน เกณฑ์ดีมาก กล่าวคือประชากร
มากกว่าร้อยละ 76 สามารถตอบแบบสอบถามได้ถูกต้องเกินกว่า ร้อยละ 60 ถึงแม้ว่าประชากรจะมี
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะเป็นอย่างดี แต่ประชากรส่วนใหญ่ ยังมีพฤติกรรมการจัดการขยะที่ไม่
เหมาะสม (ตารางที่ 4.11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.11 สรุปความรู้ความเข้าใจ เรื่องขยะของประชาชนที่เกณฑ์ชีวิตร้อยละ 60

		ความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน			
		ไม่ผ่าน		ผ่าน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	14	9.66	131	90.34
	หญิง	23	10.70	192	89.30
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	2	14.29	12	85.71
	20 -30 ปี	9	13.24	59	86.71
	31-40 ปี	8	6.96	107	93.04
	41-50 ปี	9	10.11	80	89.89
	50 ปีขึ้นไป	9	12.16	65	87.84
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	11	13.92	68	86.08
	มัธยมศึกษา/ ปวช.	17	13.71	107	86.29
	ปวส./ อนุปริญญา	4	9.76	37	90.24
	ปริญญาตรี	4	3.77	102	96.23
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	10.00	9	90.00
อาชีพหลักของครัวเรือน	รับจ้าง	7	8.14	79	91.86
	ค้าขาย	11	11.58	84	88.42
	ข้าราชการ/	3	6.00	47	94.00
	ทำนา/ทำไร่/ เลี้ยง	13	11.40	101	88.60
	อื่นๆ	3	6.00	47	94.00
ระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน	น้อยกว่า 5,000 บาท	13	18.06	59	81.94
	5,000-10,000 บาท	10	8.85	103	91.15
	10,000- 15,000	10	10.99	81	89.01
	15,000 บาท ขึ้นไป	4	4.76	80	95.24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.12 สรุปพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนที่ระดับเกณฑ์ชี้วัด ร้อยละ 60 จะเห็นได้ว่าประชากรทั้งเพศชายและหญิงผ่านเกณฑ์เพียงร้อยละ 24.6 ถึง 25.5 ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 20 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์เพียงร้อยละ 18.9 ถึง 29.6 ความสามารถในการตอบแบบสอบถามนี้ไม่ขึ้นอยู่กับเพศและอายุดังจะเห็นได้ว่าร้อยละของผู้ผ่านเกณฑ์มีค่าใกล้เคียงกันในขณะที่ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีอิทธิพลอย่างมากต่อเกณฑ์การประเมิน กล่าวคือ ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 มีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษาและรายได้ที่ สูงขึ้น ผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี สามารถตอบผ่านเกณฑ์ได้ มากกว่าผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ผู้ที่มีรายได้เกินกว่า 15,000 บาท สามารถตอบผ่านเกณฑ์ได้สูงที่สุด ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 สูงกว่าอาชีพอื่น (รับจ้าง ค่าขาย และทำนา/ทำไร่/เลี้ยงสัตว์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.12 สรุปพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนที่เกณฑ์ชี้วัดร้อยละ 60

		พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน			
		ไม่ผ่าน		ผ่าน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	108	74.48	37	25.52
	หญิง	162	75.25	53	24.65
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	10	71.43	4	28.57
	20 -30 ปี	53	77.94	15	22.06
	31-40 ปี	81	70.43	34	29.57
	41-50 ปี	66	74.16	23	25.84
	50 ปีขึ้นไป	60	81.08	14	18.92
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	65	82.28	14	17.72
	มัธยมศึกษา/ ปวช.	93	75.00	31	25.00
	ปวส./ อนุปริญญา	32	78.05	9	21.95
	ปริญญาตรี	75	70.75	31	29.25
	สูงกว่า ปริญญาตรี	5	50.00	5	50.00
อาชีพหลักของครัวเรือน	รับจ้าง	70	81.40	16	18.60
	ค้าขาย	68	71.58	27	28.42
	ข้าราชการ/	31	62.00	19	38.00
	ทำนา/ทำไร่/ เลี้ยง	91	79.82	23	20.18
	อื่นๆ	10	66.67	5	33.33
ระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน	น้อยกว่า 5,000 บาท	60	83.33	12	16.67
	5,000 - 10,000	93	90.29	20	19.41
	10,000 - 15,000	68	74.73	23	25.27
	15,000 บาท ขึ้นไป	49	58.33	35	41.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

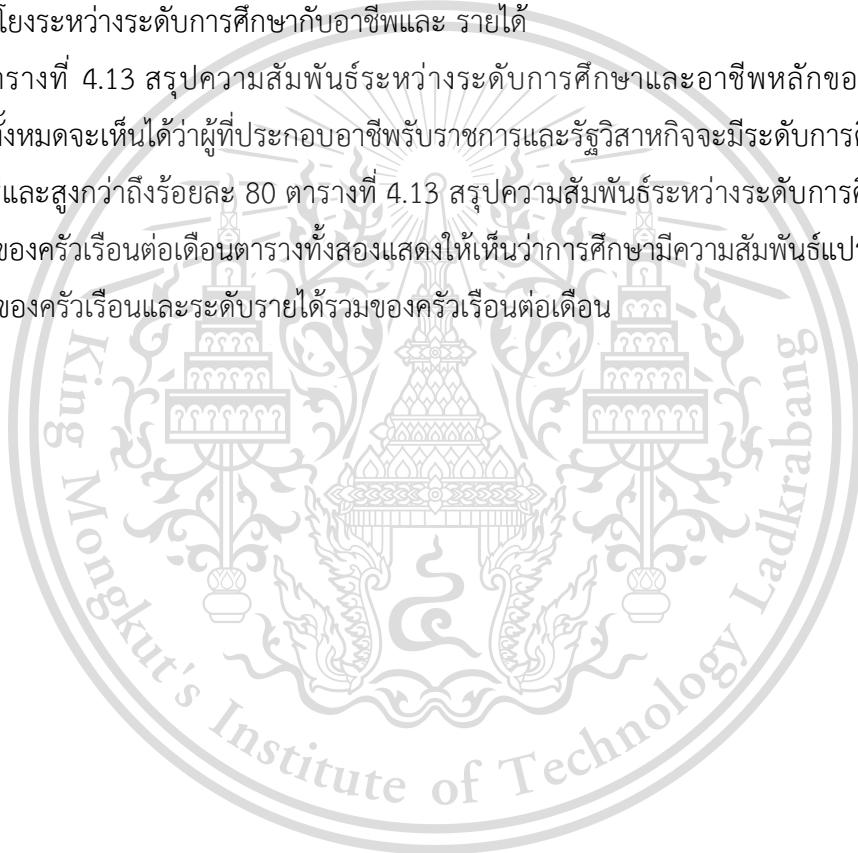
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

4.3 ตัวแปรที่อิทธิพลต่อการจัดการขยะชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอสiena จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางนมโคมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะดีอยู่แล้ว การจัดอบรมจึงควรเน้นไปที่การจัดการขยะชุมชนซึ่งภาพรวมของประชาชนทั้งหมดในเทศบาลตำบลบางนมโคยังไม่ผ่านเกณฑ์ชี้วัดที่กำหนด หัวข้อที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าเพศและอายุไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการประเมินผ่านด้านการจัดการขยะที่ระดับเกณฑ์ร้อยละ 60 ในขณะที่ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการประเมินผ่าน แต่เนื่องจากทั้งอาชีพและรายได้เป็นตัวแปรที่สัมพันธ์โดยตรงกับระดับการศึกษา กล่าวคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงก็จะมีอาชีพและรายได้ที่สูงผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างระดับการศึกษากับอาชีพและ รายได้

ตารางที่ 4.13 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและอาชีพหลักของครัวเรือนของประชากรทั้งหมดจะเห็นได้ว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจจะมีระดับการศึกษา ในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าถึงร้อยละ 80 ตารางที่ 4.13 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือนตารางทั้งสองแสดงให้เห็นว่าการศึกษามีความสัมพันธ์แปรผันโดยตรงกับอาชีพหลักของครัวเรือนและระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและอาชีพหลักของครัวเรือน

			อาชีพหลักของครัวเรือน					Total
			รับจ้าง	ค้าขาย	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ทำไร่/ทำนา/ เลี้ยงสัตว์	อื่นๆ	
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	Count % within หลักของ	13 15.1%	14 14.7%	3 6.0%	44 38.6%	5 33.3%	79 21.9%
	มัธยมศึกษา/ ปวช.	Count % within อาชีพหลักของ ครัวเรือน	38 44.2%	29 30.5%	3 6.0%	47 41.2%	7 46.7%	124 34.4%
	อนุปริญญา/ ปวส.	Count % within อาชีพหลักของ ครัวเรือน	17 15.1%	14 14.7%	4 8.0%	5 4.4%	1 6.7%	41 11.4%
	ปริญญาตรี	Count % within อาชีพหลักของ ครัวเรือน	17 19.8%	37 38.9%	32 64.0%	18 15.8%	2 13.3%	106 29.4
	สูงกว่า ปริญญาตรี	Count % within อาชีพหลักของ ครัวเรือน	1 1.2%	1 1.1%	8 16.0%	0 0.0%	0 0.0%	10 2.8%
Total	Count % within อาชีพหลักของ ครัวเรือน	86 100.0%	95 100.0%	50 100.0%	114 100.0%	15 100.0%	360 100.0%	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางที่ 4.14 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน

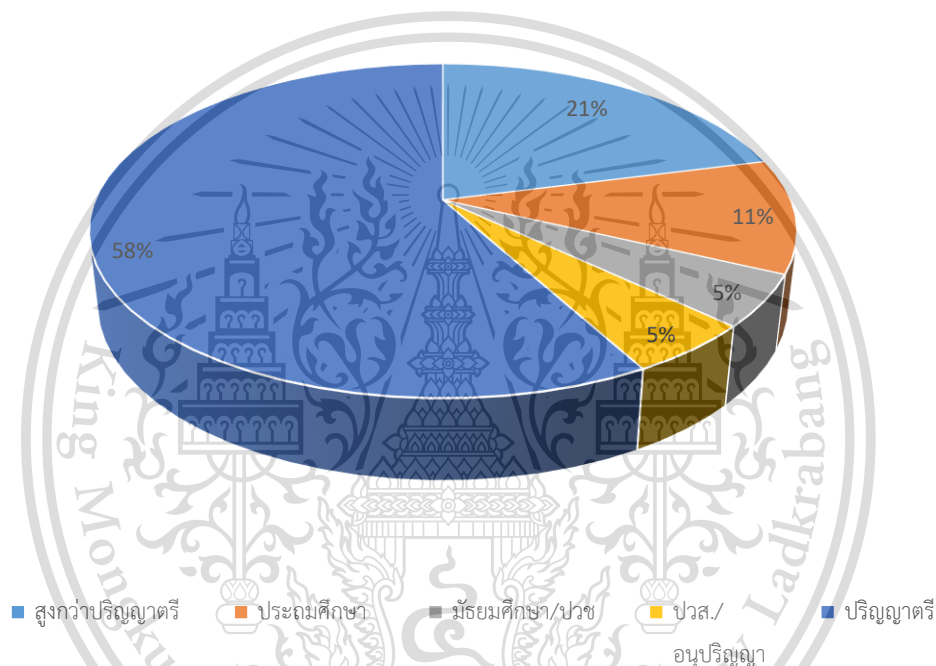
			ระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน				Total
			น้อยกว่า 5,000 บาท	5,000- 10,000 บาท	10,000- 15,000 บาท	15,000 บาทขึ้นไป	
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	Count % within ระดับ รายได้รวม ของ ครัวเรือน ต่อเดือน	33 45.8%	22 19.5%	15 16.5%	9 10.7%	79 21.9%
	มัธยมศึกษา/ ปวช.	Count % within ระดับ รายได้รวม ของ ครัวเรือน ต่อเดือน	31 43.1%	55 48.7%	24 26.4%	14 16.7%	124 34.4%
	อนุปริญญา/ ปวส.	Count % within ระดับ รายได้รวม ของ ครัวเรือน ต่อเดือน	5 6.9%	18 15.9%	10 11.0%	8 9.5%	41 11.4%
	ปริญญาตรี	Count % within ระดับ รายได้รวม ของ ครัวเรือน ต่อเดือน	3 4.2%	18 15.9%	38 41.8%	47 56.0%	106 29.4%
	สูงกว่า ปริญญา ตรี	Count % within ระดับ รายได้รวม ของ ครัวเรือน ต่อเดือน	0 0.0%	0 0.0%	4 4.4%	6 7.1%	10 2.8%
Total	Count % within ระดับ รายได้รวม ของ ครัวเรือน ต่อเดือน	72 100.0%	113 100.0%	91 100.0%	84 100.0%	360 100.0%	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่เชิงพาณิชย์ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้นำเนื้อหาไปเผยแพร่หรือดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

รูปที่ 4.39 สรุปจำนวนและระดับการศึกษาของผู้ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจที่ประเมินผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ผู้ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจในเขตเทศบาลตำบลบางนมโค ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 มีจำนวน 19 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาตรีถึง 11 คน คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมาเป็นระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ระดับ ประถมศึกษาจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11 ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 5 และระดับ ปวส./อนุปริญญา จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 5

ระดับการศึกษาราชการ/รัฐวิสาหกิจผ่านเกณฑ์ 60%

รูปที่ 4.39 จำนวนและระดับการศึกษาของผู้ประกอบอาชีพรับราชการ และรัฐวิสาหกิจที่ประเมินผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60

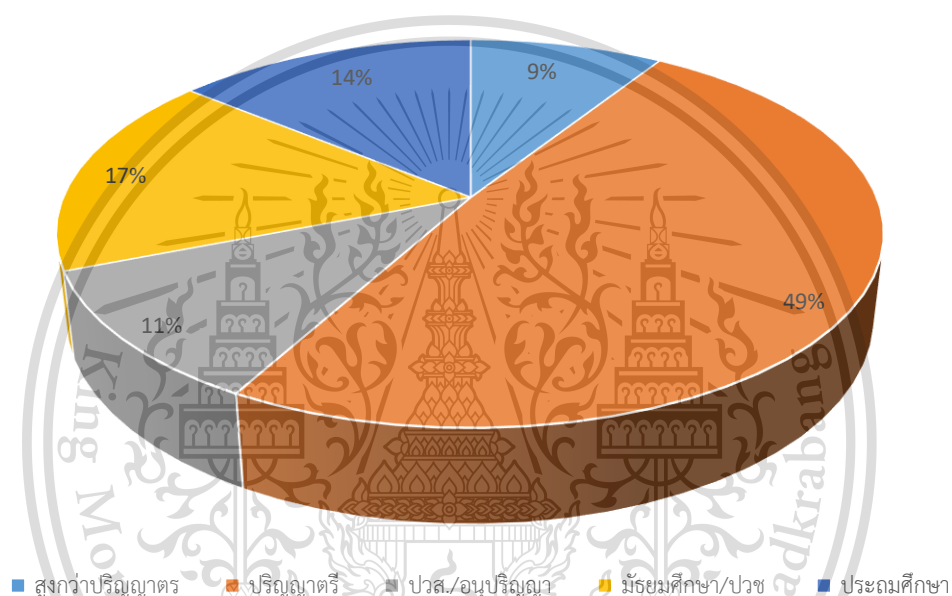
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

รูปที่ 4.40 สรุปจำนวนและระดับการศึกษาของผู้ที่มีรายได้เกิน 15,000 บาทที่ประเมินผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60 ประชาชนที่มีรายได้เกิน 15,000 บาท ที่ผ่านการประเมินเกณฑ์ร้อยละ 60 มีจำนวน 35 คนในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 17 คนคิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ระดับประถมศึกษาจำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 14.0 ระดับปวส./อนุปริญญาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0

ระดับการศึกษารายได้ 15,000 บาทขึ้นไป ผ่านเกณฑ์ 60%

รูปที่ 4.40 จำนวนและระดับการศึกษาของผู้ที่มีรายได้เกิน 15,000 บาท ที่ประเมินผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60

ผลการศึกษาในรูปที่ 4.38 และ 4.39 แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลหลักที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลบางนมโคคือ ระดับการศึกษา ดังจะเห็นได้จากผู้ที่ประกอบอาชีพ ข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้เกินกว่า 15,000 บาท ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ดังนั้น ตัวแปรหลักที่ใช้ในการเลือกผู้เข้าอบรมจึงเป็นระดับการศึกษา ผู้ที่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมจึงเป็นบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเทศบาลตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพงานวิจัยนี้มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญและต้องร่วมมือแก้ไขกันอย่างเต็มความสามารถเพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนทุกระดับตั้งแต่องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครและนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ตลอดจนพฤติกรรมการอุปโภคบริโภคทำให้เกิดมูลฝอยสูงขึ้นตามไปด้วยผลกระทบที่จะตามมาทั้งความสูญเสียทางด้านสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ ดินเสื่อมสภาพ ความเสียหายจากเหตุรำคาญส่งกลิ่นเหม็นรบกวน รวมถึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์พาหะนำโรคเสียหายต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย

จากปัญหาของขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน เทศบาลตำบลบางนมโค จึงได้ตระหนักในสำคัญของปัญหาและได้วางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม และพยายามสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บขนขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย และการสร้างจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ การจัดการรูปแบบการจัดเก็บขยะมูลฝอยในชุมชนให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เริ่มจากการทิ้งขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นอกจากการบริหารจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชุมชน ซึ่งถือได้ว่าชุมชนเป็นผู้สร้างขยะและควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะโดยมีการคัดแยกขยะก่อนที่จะทิ้ง เพื่อลดปริมาณขยะและพื้นที่จัดเก็บ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเอาไว้ใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ลิขสิทธิ์นี้เป็นของนางสาวปัทมา และตั้งคำถามถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมจัดการขยะเพื่อศึกษาอิทธิพลของ อายุ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และอาชีพต่อความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมของประชากรในพื้นที่ตำบลบางนมโค อำเภอสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยได้ทำการแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ ต่ำกว่าเกณฑ์ พอใช้ ดี ดีมาก ดีเยี่ยม โดยสรุปการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะและการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก แต่มีพฤติกรรมทิ้งขยะอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้มีจิตสำนึกและให้เกิดความตระหนักต่อการแก้ไขปัญหาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการขยะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ทำการศึกษาได้แก่ อายุ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา เงินเดือน อาชีพ ของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องความรู้และพฤติกรรมจัดการขยะที่ผ่านเกณฑ์ที่ผู้ทำการวิจัยกำหนดจากเกณฑ์ 60 เปอร์เซนต์ และผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์ มาศึกษาและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา ช่วงเงินเดือน อาชีพเพื่อหาความสัมพันธ์สรุปได้ว่าปัจจัย ระดับการศึกษา ช่วงเงินเดือน อาชีพขึ้นตรงต่อกันกล่าวคือปัจจัยด้านพฤติกรรมต่อการจัดการขยะจะแปรผันตรงต่อระดับการศึกษา ดังนั้นในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างควรมุ่งเน้นในกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และความเข้าใจในกระบวนการจัดการขยะชุมชนโดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม

5.2 ข้อเสนอแนะ

- 1.เทศบาลควรทำการประชาสัมพันธ์โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มประชากรที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2.การจัดอบรมให้ความรู้ในการจัดการขยะควรมุ่งเน้นไปที่กลุ่มประชากรที่การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารอ้างอิง

[1] กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2548) .มลพิษจากขยะมูลฝอยใน ชุมชน. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.].

[2] กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2541) .แนวทางในการลดมลพิษ โครงการพัฒนาของเสีย. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.].

[3] กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2551) .แนวทางการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยมลพิษ :บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1997).

[4] กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2560). มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.].

[5] กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (2560). รายงานประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

[6] คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2560). รายงานการวิจัยเรื่อง วิจัยและพัฒนาวิธีการจัดการมูลฝอยที่มี ประสิทธิภาพสำหรับเทศบาลตำบลไธยา. กรุงเทพฯ : เจริญดีการพิมพ์.

[7] จินตนา ศรีนุกูล. (2535). พฤติกรรมการทิ้งขยะของประชาชนในเขตรอบนอกกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.].

[8] จีระชัย ไกรกังวาร. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี : [ม.ป.พ.].

[9] ชัชกุล รัตน์วิบูลย์. (2543). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร : [ม.ป.พ.].

[10] ธงชัย ทองทวี. (2553). สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อําเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา:[ม.ป.พ.]

[11] บริษัท แมคโครคอนซัลแตนท์จำกัด และคณะ. (2539). ระบบแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลนครราชสีมา : [ม.ป.พ.].

[12] พชรวรรณ ศรีวัลย์. (2542). พฤติกรรมการกำจัดขยะของประชาชนในชนบทจังหวัดนครนายก. : [ม.ป.พ.].

[13] พิษิต สกุลพรหมณ์. (2531). การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.].

[14] สุพจน์ ทรัพย์ผดุงชนม์. (2546). พฤติกรรมมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย

[15] เทศบาลตำบลบ้านฉาง อําเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง : [ม.ป.พ.].

[16] อาณัติ ต๊ะปิ่นตา.(2553). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย.กรุงเทพมหานคร:

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาคผนวก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ (เฉลิมชาติ แสไพศาล, 2556)

() 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ (จิรพรรณ กองสุวรรณ, 2549)

() 1. ต่ำกว่า 20 ปี () 2. 20 – 30 ปี () 3. 31 – 40 ปี

() 4. 41 – 50 ปี () 5. 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา (ปรเมษฐ ห่วงมิตร, 2540)

() 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา/ปวช. () 3. ปวส./อนุปริญญา

() 4.ปริญญาตรี () 5. สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพในครัวเรือน (จิตาร์ตน์ พูลเอม, 2560)

() 1. หัวหน้าครัวเรือน () 2. ผู้อาศัย () 3. อื่นๆ (ระบุ) .

5. ขนาดของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน (ไพบุลย์ แจ่มพงษ์, 2555)

() 1. 1 – 2 คน () 2. 3 – 4 คน () 3. 5 – 6 คน

() 4. 7 – 8 คน () 5. 9 คนขึ้นไป

6. อาชีพหลักของครัวเรือน (ปรเมษฐ ห่วงมิตร, 2540)

() 1. รับจ้าง () 2. ค้าขาย () 3. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

() 4. ทำนา/ทำไร่/เลี้ยงสัตว์ () 5. อื่น ๆ .

7. ระดับรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน (ปรเมษฐ ห่วงมิตร, 2540)

() 1. น้อยกว่า 5,000 บาท () 2. 5,000 – 10,000 บาท

() 3. 10,000 – 15,000 บาท () 4. 15,000 บาทขึ้นไป

8. ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยประเภทใด (เฉลิมชาติ แสไพศาล, 2556)

() 1. ขยะย่อยสลายได้ ได้แก่ เศษผักผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เปลือกผลไม้

() 2. ขยะรีไซเคิลได้ ได้แก่ แก้ว กระดาษ กระจก เครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษอลูมิเนียม

() 3. ขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก ซองขนม โฟม ฟอยล์ ห่อพลาสติก

() 4. ขยะอันตราย ได้แก่ ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสาร กำจัดศัตรูพืช
กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี

() 5. อื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. 69

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเรื่องขยะของประชาชน

คำชี้แจง :โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาจาก ข้อความข้างล่างนี้

ความรู้ความเข้าใจ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
1. ขยะหมายถึงสิ่งของต่างๆที่ไม่มีประโยชน์และไม่สามารถ นำมาใช้ประโยชน์อะไรได้อีก (เฉลิมชาติ แสไพศาล, 2556)			
2.ขยะเปียกหมายถึงเศษอาหารเศษผักเปลือกผลไม้ (เฉลิมชาติ แสไพศาล, 2556)			
3.ขยะแห้งหมายถึงขยะพวกกระดาษพลาสติกเศษเหล็กแก้ว กระจังอลูมิเนียม (เฉลิมชาติ แสไพศาล, 2556)			
4.ขยะที่เปียกน้ำทุกชนิดหมายถึงขยะเปียก (เฉลิมชาติ แสไพศาล, 2556)			
5.การคัดแยกขยะทำให้ขยะน้อยลง (เฉลิมชาติ แสไพศาล, 2556)			
6.การแก้ไขปัญหาขยะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการเท่านั้น (อุทัย ภิรมย์รัตน์, 2561)			
7. ขยะมูลฝอยทุกประเภทควรเก็บรวบรวมไว้ด้วยกัน (อุทัย ภิรมย์รัตน์, 2561)			
8.แบตเตอรี่ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชหลอดฟลูออเรสเซนต์เป็นขยะอันตราย (อุทัย ภิรมย์รัตน์, 2561)			
9.ขยะมูลฝอยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ (อุทัย ภิรมย์รัตน์, 2561)			
10.การคัดแยกขยะอันตรายต่างๆก่อนนำไปทิ้งเป็นสิ่งจำเป็น (สมัชญา หนูทอง, 2556)			
11.การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก โฟม สามารถช่วยลดปริมาณขยะได้ (สมัชญา หนูทอง, 2556)			
12.การคัดแยกขยะก่อนทิ้งช่วยแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม (จรรยา ปานพรม, 2554)			
13.ขยะมูลฝอยสดซากสัตว์มูลสัตว์ไม่สามารถกำจัดโดยวิธีการฝังกลบ (จรรยา ปานพรม, 2554)			
14.ขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค (จรรยา ปานพรม, 2554)			
15.การจัดการขยะอันตรายมีวิธีการเหมือนขยะทั่วไป (จรรยา ปานพรม, 2554)			

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับอาจารย์ผู้สอนในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตอนที่ 3 การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย /ลงในช่องว่าง □ ตามความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาจาก ข้อความข้างล่างนี้

ประเภทขยะ	รูปแบบการจัดการ				
	ทิ้ง	เผา	ฝังกลบ	ขาย	นำไปใช้ต่อ
1.หลอดไฟ (ธิดารัตน์ พูลเอม, 2560)					
2.เศษอาหารเศษผักผลไม้ (ธิดารัตน์ พูลเอม, 2560)					
3.เศษกระดาษหนังสือเก่า (ธิดารัตน์ พูลเอม, 2560)					
4.ถ่านไฟฉาย (อุทัย ภิรมย์รัตน์, 2561)					
5.โฟม (ไพบูลย์ แจ่มพงษ์, 2555)					
6.เศษผ้า (ไพบูลย์ แจ่มพงษ์, 2555)					
7.ใบไม้กิ่งไม้ (ไพบูลย์ แจ่มพงษ์, 2555)					
8.ขวดแก้ว (จรรยา ปานพรม, 2554)					
9.เศษโลหะ (จรรยา ปานพรม, 2554)					
10.เศษอิฐหินส่วนของคอนกรีตกระเบื้อง (ธิดารัตน์ พูลเอม, 2560)					
11.กระป๋องสเปรย์กระป๋องบรรจุสารเคมี (ธิดารัตน์ พูลเอม, 2560)					
12.แบตเตอรี่ (ธิดารัตน์ พูลเอม, 2560)					
13.ขวดพลาสติก (ธิดารัตน์ พูลเอม, 2560)					
14.ถุงพลาสติก (ประเมษฐ ห่วงมิตร, 2540)					
15.ขยะมูลฝอยสด เช่น ซากสัตว์ มูลสัตว์ (ประเมษฐ ห่วงมิตร, 2540)					

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.